

Daltonhandboek

Daltonschool Klaverweide

2024-2025

Voorwoord

Voor u ligt het Daltonhandboek van Daltonschool Klaverweide. Hierin staat beschreven hoe wij op school ons Daltononderwijs vormgeven, welke afspraken wij hanteren en welke doelstellingen we hebben geformuleerd. Wij vinden het belangrijk om bovenstaande punten te borgen, mede daarom hebben wij dit handboek opgesteld.

Aangezien een school altijd in beweging is en zal blijven, zal ook de inhoud van het Daltonhandboek zich blijven ontwikkelen met als doel de leerlingen kwalitatief goed en inspirerend onderwijs aan te bieden.

Het Daltonhandboek is in de eerste plaats geschreven voor de leerkrachten, ouders van de school en voor ouders die overwegen hun kind bij ons op school aan te melden.

In de tweede plaats is het plan ook geschreven voor onderwijsinstanties, zoals inspectie van het onderwijs, de Nederlandse Daltonvereniging, bestuur en overige instanties die op de hoogte willen blijven van het onderwijs op Daltonschool Klaverweide.

Wij hopen dat u na het lezen van het Daltonhandboek een beeld heeft van hoe wij op deze ondernemende Daltonschool ons onderwijs hebben ingericht.

Het Daltonhandboek en andere beleidsplannen

Op iedere basisschool zijn verschillende beleidsplannen aanwezig. Het Daltonhandboek is daar een van. Hieronder zullen we kort de overige beleidsplannen noemen. Bent u benieuwd naar de inhoud van de beleidsplannen, dan verwijzen wij u naar de website van de school.

SCHOOLPLAN

In het schoolplan staat uitgebreid beschreven welke doelstellingen de school heeft geformuleerd, hoe eraan gewerkt wordt om deze doelen te realiseren en hoe de school ervoor wil zorgen dat er kwalitatief goed onderwijs wordt gegeven. Het schoolplan wordt eens in de vier jaar herschreven. Vanuit het schoolplan wordt jaarlijks een jaarplan opgesteld, waarin de doelen van het schooljaar staan beschreven. Ook het Dalton Ontwikkelplan is hierin opgenomen.

SCHOOLGIDS

Hierin staat vooral veel praktische informatie voor ouders, zoals de schooltijden en de vakantiedagen. In de schoolgids is ook ons Daltononderwijs opgenomen, maar hier blijft het bij de hoofdzaken en is er weinig ruimte om inhoudelijk op ons Daltononderwijs in te gaan.

SOP

Het SOP (zorgplan) beschrijft hoe de school zorg biedt aan onze leerlingen en hoe er binnen het samenwerkingsverband (Weer Samen Naar School regio Duin- en Bollenstreek) en de school wordt omgegaan met de onderwijsbehoeftes van ieder kind. Dit plan wordt grotendeels binnen het bestuur en het samenwerkingsverband opgesteld.

Het team van
Daltonschool Klaverweide

Daltonschool Klaverweide 2023-2024

Team

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Uitgangspunten Daltononderwijs	6
1.1 Vijf kernwaarden	
2. Kiezen voor het Daltononderwijs op Daltonschool Klaverweide	10
2.1 Kind en Dalton	
2.2 Leerkracht en Dalton	
2.3 Directie en Dalton	
2.4 Ouders en Dalton	
3. Zelfstandigheid	12
3.1 Zelfstandig leren	
3.2 Handelingswijzers	
3.3 Keuzewerk	
4. Verantwoordelijkheid/vrijheid in gebondenheid	15
4.1 Plannen en de taak	
4.2 Eigenaarschap in de taak	
4.3 Nakijken en corrigeren	
4.4 Werkplekken	
4.5 Huishoudelijke taken	
4.6 Huiswerk	
4.7 Leerlingenraad	
4.8 Klassenvergadering	
5. Samenwerken	21
5.1 Samen werken en samenwerkend leren	
5.2 Leerling als tutor	
5.3 Wereldoriëntatie	
6. Effectiviteit	23
6.1 Klasinrichting	
6.2 Instructie	
6.3 Uitgestelde aandacht	
6.4 Symbolen en hulpmiddelen	
6.5 Werk op maat	

7. Evaluatie en reflectie	29
7.1 Evalueren en reflecteren van de taak	
7.2 Evalueren en reflecteren van gedrag	
7.3 Evaluatie- en reflectiemiddelen	
7.4 Evalueren met ouders	
8. Borging	31
8.1 Borging op kindniveau	
8.2 Borging op leerkrachtniveau	
8.3 Borging op schoolniveau	
Bijlagen	
1: Dalton ontwikkelplan (schooljaar 2023-2024)	32
1: Dalton leerlijn Daltonschool Klaverweide	34
2: Weektaken Daltonschool Klaverweide	42
2.1 Voorbeeld weektaak groep 1/2	
2.2 Voorbeeld weektaak groep 3	
2.3 Voorbeeld weektaak groep 4-7	
2.4 Voorbeeld weektaak groep 8	

Inleiding

Een stukje geschiedenis

Van OBS Klaverweide naar Daltonschool Klaverweide

Juni 2006 is OBS Klaverweide naar een nieuwe wijk verhuisd met het plan om in de toekomst een nieuw te bouwen schoolgebouw te betrekken. In deze nieuwe wijk vestigden zich twee nieuwe scholen: Openbare Daltonschool (i.o.) Klaverweide en de Montessorischool.

Onze doelstelling was om binnen drie jaar een bruisende, culturele, boeiende en bloeiende Daltonschool te zijn waar zowel leerlingen, leerkrachten als ouders bij willen horen!

In 2010 was dit een feit. We werden gecertificeerd Daltonschool. De school sluit zich aan bij de NDV (Nederlandse Dalton Vereniging). Eens in de vijf jaar worden wij door een visitatiecommissie gevisiteerd, waarbij wordt gekeken of wij ons voldoende blijven ontwikkelen. Ook fungeren zij als critical friend. In februari 2022 hebben wij onze laatste visitatie gehad. Met veel positieve feedback en nieuwe aanbevelingen is de licentie verlengd met vijf jaar.

Waar Daltonschool Klaverweide voor staat

MISSIE EN VISIE

Wij willen dat onze leerlingen in de toekomst sterk, competent en zelfbewust de wereld ingaan. Wij zijn ervan overtuigd dat Daltononderwijs daar een heel goed uitgangspunt voor is. Een kind dat zichzelf en anderen respecteert, initiatief neemt, proactief is, verantwoordelijkheid kan nemen en verantwoording kan vragen en afleggen, staat sterk in het leven en kan, zoals Helen Parkhurst heeft nagestreefd zonder angst de wereld tegemoet te treden.

Onze missie

Onze school heeft als missie ieder kind een brede basis te geven op cognitief en sociaal-emotioneel gebied. Ieder kind krijgt de ruimte om zijn talenten te ontdekken en in te kunnen zetten. Ieder kind kan zich optimaal ontwikkelen.

Onze visie

- Wij gaan uit van het eigene en unieke van ieder kind.
- Wij gaan uit van de leerling die initiatieven en verantwoordelijkheid kan nemen.
- Wij gaan uit van de leerling als sociaal mens, dat samen leven en samenwerking nodig heeft.
- Wij kennen de leerling een zo groot mogelijke zelfstandigheid en verantwoordelijkheid toe.
- Wij scheppen een uitdagende, functionele leeromgeving in een sfeer van veiligheid en geborgenheid.
- Wij streven naar een schoolgemeenschap, waarin respect voor jezelf, respect voor de ander en respect voor het andere centraal staat.
- Wij gaan uit van de wettelijke voorgeschreven en vastgestelde kerndoelen.

Kortom: Daltonschool Klaverweide is een school waar leerlingen zich thuis voelen, waar aandacht en ruimte is voor hun talenten en waar op een ervaringsgerichte manier onderwijs gegeven wordt door een enthousiast en professioneel team. Een school die bij een tevredenheidsspeiling bij de ouders een 8,3 scoort (WMKPO, 2023) en bij de leerlingen een 8,0 (VenstersPO, 2024).

Daarom Daltononderwijs

Als u op zoek bent naar de juiste basisschool voor uw kind, en onze school spreekt u aan, dan vraagt u zich misschien af of ons Daltononderwijs geschikt is voor uw kind. Er zijn verschillende redenen om voor Daltononderwijs te kiezen.

Ons Daltononderwijs streeft ernaar om ruimte te geven aan de talenten, kracht en karakter van ieder kind. Daltonkinderen leren zichzelf en de wereld om hen heen goed kennen; weten wat ze waard zijn en kunnen goed omgaan met keuzes en verantwoordelijkheid. Daarnaast zijn er zeer duidelijke voordelen als het zuiver gaat om leren:

- Leerlingen krijgen ruimte om op hun eigen niveau te werken en te leren.
- Leerlingen kunnen efficiënt leren door meer tijd te besteden aan vakken waarin ze minder goed zijn en minder tijd aan vakken waarin ze goed zijn. (Hoog)begaafde leerlingen kunnen dieper op de stof ingaan.
- Leerlingen leren plannen en zelf hun werk in te delen, wat in het voortgezet onderwijs en in de maatschappij goed van pas komt.
- Leerlingen leren samenwerken, waardoor er meer respect voor elkaar ontstaat en er rekening met elkaar wordt gehouden.
- Leerlingen leren verantwoordelijk te zijn voor hun werk en materiaal.

Een stukje Daltongeschiedenis

Het Daltononderwijs bewijst al meer dan honderd jaar haar waarde. De onderwijsvorm is gebaseerd op de ideeën van de Amerikaanse pedagoge Helen Parkhurst (1886-1973). Haar ideeën over individuele en niet-klassikale ontplooiing van leerlingen baseerde ze op haar ervaring als leerkracht.

In 1905 werkte Parkhurst op kleine scholen met slechts één klas. Daar kreeg zij te maken met veertig leerlingen verdeeld over acht leerjaren. Vanzelfsprekend was 'normaal lesgeven' volstrekt onmogelijk. Daarom koos zij voor een aanpak met een gedeelte zelfstudie. Zij overlegde met de leerlingen over wat hun eigen verantwoordelijkheid zou kunnen zijn en de rol van de leerkracht. Eén en ander werd vervolgens schriftelijk vastgelegd in een soort van contract: 'de taak'. De leerlingen beloofden bij dit contract dat zij aan hun taak zouden werken en die op tijd af zouden hebben.

Helen Parkhurst beloofde de leerlingen hulp te bieden indien dit noodzakelijk was. In eerste instantie ging het Helen Parkhurst dus om praktische oplossingen om de efficiëntie van het onderwijs te verhogen. In die situatie was zelfstandig werken noodzakelijk, maar al snel raakte ze ervan overtuigd dat deze aanpak voor alle leerlingen goed was. Tussen 1913 en 1915 werkte Parkhurst in Italië met de beroemde pedagoge Maria Montessori en kregen haar ideeën een pedagogische grondslag.

Enkele jaren later legde ze haar visie op onderwijs vast in het boek 'Education on the Dalton Plan' (1922). Later werden haar ideeën toegepast in de State High School in Dalton (Massachusetts). Naar deze plaats is het Daltononderwijs genoemd.

1. Uitgangspunten Daltononderwijs

“De twee gedachten achter Parkhursts Dalton Plan, *'freedom'* en *'interaction of group life'*, zijn in Nederland niet letterlijk vertaald en overgenomen. Het Nederlandse Daltononderwijs kent van oorsprong drie Daltonprincipes: vrijheid in gebondenheid, zelfstandigheid en samenwerken. De drie Nederlandse Daltonprincipes corresponderen inhoudelijk niet geheel met de oorspronkelijke principes van Parkhurst. Ook de invulling van wat als de principes van het Daltononderwijs geldt, is in de loop van de tijd geëvolueerd.

'Freedom and responsibility perform the miracle'

Vrijheid is het eerste Daltonprincipe, maar als het gerelateerd wordt aan onderwijs kan het een verwarrend begrip zijn. Soms associëren ouders het met vormen van een antiautoritaire opvoeding of met een soort 'vrijheid-blijheid'. Vrijheid in het Daltononderwijs betekent heel wat anders. Op Daltonscholen heerst er geen vrijblijvendheid. Leerlingen mogen niet zomaar doen wat ze willen en ze hebben ook niet de vrijheid om niet naar school te gaan. In het Daltononderwijs krijgen leerlingen, naarmate ze ouder worden, wel de vrijheid hun schoolwerk naar eigen inzicht te plannen. Daltononderwijs is geen onderwijs waar leerlingen met de armen over elkaar afwachten tot de leerkracht opdrachten geeft. Leerlingen leren er initiatief te nemen en krijgen ruimte om naar eigen inzicht te werken. Dat bereidt hen voor om later, in de maatschappij, in vrijheid te kunnen leven en werken. Door leerlingen vrijheid te geven, wordt onderwijs iets van het kind zelf. Het wordt (mede-)eigenaar van zijn eigen leerproces. Als er al zo iets is als een 'ideale Daltonleerling', dan is dat in ieder geval een leerling die met een plannetje in zijn hoofd 's morgens naar school gaat, over wat hij die dag gaat doen. Vrijheid maakt van leerlingen ondernemende leerlingen. De vrijheid die een leerling op een Daltonschool krijgt, is altijd een vrijheid in gebondenheid. Hij moet leren rekening te houden met anderen, verantwoordelijkheid te dragen over zijn keuzes en verantwoording af te leggen over zijn werk. In de onderwijspraktijk op een Daltonschool wordt vrijheid vooral geconcretiseerd in het geven van keuzevrijheid. Leerlingen mogen op Daltonscholen, met mate, kiezen wat ze extra willen oefenen bij het leren, in welke volgorde ze hun werk willen doen, waar ze willen werken, soms ook met welk materiaal ze werken en soms ook of ze alleen of samen werken. Het dragen van verantwoordelijkheid voor het in vrijheid handelen op school is iets dat leerlingen proefondervindelijk moeten leren. En zoals bij al het leren, worden ook hier fouten en vergissingen gemaakt. Dat mag ook op Daltonscholen, moet zelfs tot op zekere hoogte, want van het maken van fouten leer je. Wanneer leerlingen bang zijn voor het maken van fouten zorgt dat voor onzekerheid en voor een gebrek aan durf om te experimenteren en om je grenzen te verkennen en te verleggen. Op Daltonscholen is leven het meervoud van lef.

'The socialisation of the school'

Parkhurst leerde leerlingen samenwerken door ze samen te laten werken. Ze gaf leerlingen de gelegenheid om elkaar te consulteren als hulp bij het uitvoeren van taken vereist was. Zo ontwikkelt, volgens haar, bij de meeste leerlingen het sociaal gedrag zich op een natuurlijke wijze. Leerlingen leren van elkaar en leren tegelijkertijd met elkaar om te gaan en rekening te houden met anderen. Het gaat Parkhurst ook om het samen leven en samen leren van leraren en leerlingen en van leraren onderling. Het leven op school moet op het gemeenschapsleven lijken: ruimte bieden aan wederzijdse afhankelijkheid en verantwoordelijkheid.

1.1 Vijf kernwaarden

De Nederlandse Daltonidentiteit is altijd gestoeld geweest op drie principes: vrijheid in gebondenheid, samenwerking en zelfstandigheid. Onderwijs en dus ook Daltononderwijs is constant in ontwikkeling. De veranderingen op het gebied van ontwikkelingspsychologie en didactische en maatschappelijke inzichten hebben in 2012 geleid tot een kritische bezinning op de Daltonuitgangspunten. Hieruit zijn vijf nieuwe kernwaarden ontwikkeld. Daarnaast is er nog één uitgangspunt op schoolniveau: borging. Deze worden hieronder kort worden uitgewerkt.

SAMENWERKING

'The school functions as a social community'

Een Daltonschool is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Een Daltonschool is ook een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van een medeleerling, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap. Een Daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

VRIJHEID & VERANTWOORDELIJKHEID

'Freedom and responsibility together perform the miracle'

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het Daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

EFFECTIVITEIT

Dalton is een 'Efficiency measure'

Dalton is een maatregel om effectiever te werken: *'a simple and economic reorganization of the school'*. Parkhurst wil met haar Dalton Plan het schoolse leren doelmatiger maken. Daarom zijn effectiviteit en efficiency al vanaf het begin twee belangrijke begrippen. Effectiviteit en efficiency vooronderstellen duidelijkheid over de onderwijsopbrengsten. Parkhurst vindt dat het onderwijs een brede functie heeft. Onderwijs behoort kinderen en jeugdigen ook cultureel en moreel te vormen, zodat ze zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk worden: geoefend in, gewend aan en voorbereid op leven, werken en samenleven. Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Parkhurst wil omwille van de efficiency leerlingen juist verantwoordelijkheid in handen geven. Zij stelt dat als leerlingen een taak krijgen, waar zij verantwoordelijkheid voor dragen en die ze in vrijheid zelf plannen en uitvoeren, het onderwijs dan veel effectiever is dan het stilzit- en luisteronderwijs dat zij zelf doorlopen heeft. Parkhurst maakt in haar Dalton Plan van kinderen als het ware kleine ondernemers, die verantwoordelijkheid leren dragen voor het schoolwerk, hun eigen werk, dat ze in vrijheid uitvoeren.

ZELFSTANDIGHEID

'Experience is the best and indeed the only real teacher'

Zelfstandig leren en werken op een Daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren, moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem/haar effectief en verantwoord zijn.

REFLECTIE

'I would be the first to hear welcome criticism'

Reflexiviteit, nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is op Daltonscholen belangrijk. Op veel Daltonscholen maken leerlingen vooraf een inschatting van de moeilijkheidsgraad en de tijd van de opdrachten. Achteraf wordt hierover ook een feitelijke beoordeling gegeven en worden in gesprekjes regelmatig de inschattingen vooraf en de feitelijke beoordelingen achteraf met elkaar vergeleken. In zulke gesprekjes kan er dan bijvoorbeeld aandacht geschonken worden aan het feit waarom een kind steeds de rekenopgaven in de weektaak vooraf moeilijker inschat dan ze (achteraf) blijken te zijn. Op andere aspecten van het werken in de klas wordt op een soortgelijke wijze gereflecteerd. Zo wordt geleidelijk de vaardigheid in het zelfstandig werken en het samenwerken opgebouwd. Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een Daltonschool vanzelfsprekend. Iedere docent die op een Daltonschool werkt reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over de kwaliteit van het Daltononderwijs voortdurend plaats; als team, maar ook met ouders en leerlingen.

BORGING

Binnen goed Daltononderwijs is het belangrijk om afspraken, leerlijnen en randvoorwaarden in het onderwijs te borgen. Dit zorgt ervoor dat alle betrokkenen op de hoogte zijn van wat er is afgesproken en wat er dus van hen wordt verwacht. Bovendien worden de kernwaarden geborgd door planmatig te evalueren en reflecteren, zowel met leerkrachten als met de leerlingen. Tot slot geeft een stuk borging inzicht in de doelen en behaalde resultaten.

Bron: NDV, 2013

2. Kiezen voor het Daltononderwijs op Daltonschool Klaverweide

Daltonschool Klaverweide heeft de ambitie elk kind op school handvatten te geven een Daltonkind te worden. Tegelijkertijd is het goed je te beseffen, waar je als ouders en als kind voor kiest. De meeste kinderen passen heel goed in het Daltononderwijs. Daarom vertellen wij graag waar u voor kiest op Daltonschool Klaverweide.

2.1 Kind en Dalton

“Als je hebt geleerd om initiatief te nemen, proactief te zijn, verantwoordelijkheid te nemen en verantwoording te vragen en af te leggen, dan ga je sterk de wereld in.”

missie Daltonschool Klaverweide

Het Daltononderwijs op Daltonschool Klaverweide streeft een brede ontwikkeling voor de leerling na, in een inspirerend leerklimaat. De leerling wordt gestimuleerd om zelf initiatief te nemen, waardoor zij steeds meer eigenaar worden van hun eigen leerproces. Leerlingen mogen bijvoorbeeld eigen keuzes maken voor instructies of leerdoelen waar zij aan werken. Daltonschool Klaverweide vindt het belangrijk om leerlingen mee te laten denken op school. De leerlingenraad helpt ons hierbij. Daarnaast nemen wij in de bovenbouw een leerlingenquête af.

2.2 Leerkracht en Dalton

Daltononderwijs vraagt van de leerkracht een specifieke houding ten opzichte van leerlingen en ten opzichte van het onderwijs. De houding van een Daltonleerkracht kenmerkt zich bijvoorbeeld door de leerling te stimuleren zelf oplossingen te bedenken (in plaats van deze kant-en-klaar aan te reiken) en werkvormen die samenwerken stimuleren en de leerling de ruimte geven.

Een vaak gehoord credo: ‘Dalton ‘doe’ je niet, Dalton ‘ben’ je.’ Vanuit de Daltonvisie opereert een leerkracht per definitie niet solistisch. Men functioneert in een team. Binnen dit team inspireer en ondersteun je elkaar. Jaarlijks worden er twee momenten gefaciliteerd, waarop leerkrachten elkaar consulteren. Zo leert men van en met elkaar! Tijdens team- en bouwvergaderingen wordt de ontwikkeling van de school vormgegeven en geëvalueerd. Op elke vergadering komt Dalton aan bod. Daarnaast staan er ook studiedagen in het teken van Dalton, waarbij we werken aan de kwaliteit van ons Daltononderwijs.

Van iedere leerkracht, die werkzaam is op onze school, wordt verwacht dat deze in het bezit is van een certificaat tot Daltonleerkracht of dat hij/zij bereid is deze binnen drie jaar te halen. Leerkrachten die nieuw werkzaam zijn op Klaverweide adviseren wij eerst een jaar te wennen aan onze school, voordat zij starten met de opleiding. De opleiding wordt aangeboden via de OBO academie van ons bestuur, waardoor we de opleiding samen volgen met Daltonleerkrachten van andere Daltonschoolen binnen ons bestuur.

2.3 Directie en Dalton

Daltononderwijs vraagt ook van de directie een specifieke houding ten opzichte van haar teamleden. De directie op Daltonschool Klaverweide kenmerkt zich door een proactieve houding jegens het Daltononderwijs en de coachende wijze van begeleiden. De directie verwacht van haar teamleden dat ze kritisch naar zichzelf en hun eigen handelen kunnen kijken. Bovendien stimuleert de directie een goede samenwerking tussen teamleden onderling in werkgroepen, bouwvergaderingen en overleg tussen de parallelgroepen. De leerkrachten zijn immers als team eigenaar van het onderwijs op Klaverweide.

Daarnaast is de directie verantwoordelijk voor het aanstellen van een Daltoncoördinator(en) binnen het team. Karine Kromhout is bij ons op school Daltoncoördinator en coördineert met enthousiasme het Daltonbeleid op school. Zij vormt de schakel tussen het team en de directie op Daltongebied met als taak om de Daltonkoers van Daltonschool Klaverweide te bepalen en vast te houden. Hiervoor werkt zij één dag in de week ambulant. In overleg met het team en de directie proberen we om de doorgaande lijn op school te waarborgen. Ook is er een Dalton werkgroep, bestaande uit vier leerkrachten, uit elke bouw één. Zij zorgen ervoor dat het Daltononderwijs zich in de bouw blijft ontwikkelen en de nieuwe ontwikkelingen handen en voeten krijgen in de bouw. Regelmatig komt de werkgroep bij elkaar om het Dalton ontwikkelplan inhoud en vorm te geven. De werkgroep heeft voor schooljaar 2024-2025 de volgende Daltondoelen geformuleerd. Het hele Dalton ontwikkelplan is te vinden in bijlage 1:

- De afspraken omtrent de gesprekkencyclus worden geborgd.
- *Het portfolio laat de ontwikkeling van leerlingen zien en wordt een levend document van en door de leerling.*
- Ouders zijn betrokken bij het Daltononderwijs en het leerproces van hun kind.

2.4 Ouders en Dalton

Het Daltononderwijs richt zich op het kunnen omgaan met een toenemende eigen verantwoordelijkheid. De daaraan verbonden groeiende hoeveelheid vrijheid hoort bij het volwassen worden. Het Daltononderwijs gaat ervan uit dat leerlingen hier hulp bij nodig hebben. Hulp én sturing van volwassenen, ouders en leraren, want leerlingen leren dit niet (altijd) uit zichzelf. Het Daltononderwijs verlangt daarom een actieve houding van de ouders. Actief naar de ontwikkelingen en gebeurtenissen die op school plaatsvinden. En actief naar hun kind, hoe zij hun kind kunnen helpen of ondersteunen. Twee keer per jaar is er een Dalton kijkmoment, waarin ouders een inkijkje krijgen in de Daltonwerkplaats.

Daltonschool Klaverweide betreft ouders bij het Daltononderwijs door:

- *Het organiseren van twee Dalton kijkmomenten per schooljaar. Tijdens deze momenten kunnen ouders een kijkje nemen in onze “Daltonwerkplaats” om zo het Daltononderwijs in de praktijk te aanschouwen en beleven.*
- *Evalueren en reflecteren van ons onderwijs met de ouders tijdens het Dalton kijkmoment*
- *Inbreng in MR en OC*
- *Ouderenquête*
- *Overblijfpouders en hulpouders bij uitjes*
- *Gesprekken over en met uw kind in de gesprekkencyclus*
- *Wekelijkse groepsblog waarop leerkrachten ook aandacht besteden aan Dalton in de groep*
- *Schoolgids*
- *Daltonhandboek*
- *Leerlingportfolio*
- *Ruimte om feedback te geven bij de directie of leerkrachten*

3. Zelfstandigheid

De kernwaarden, zoals beschreven in hoofdstuk 1, vormen de leidraad bij het vormgeven van ons onderwijs. In dit hoofdstuk komt de kernwaarde *zelfstandigheid* aan bod. Om leerlingen zo veel mogelijk zelfstandigheid bij te brengen, is er op Daltonschool Klaverweide een leerlijn 'zelfstandigheid'. Deze leerlijn is verwerkt in de doorgaande Dalton leerlijn van onze school. Deze is te vinden in bijlage 2. Deze leerlijn vormt het uitgangspunt bij het vormgeven van de taak, huishoudelijke taken en het huiswerk. Hierdoor proberen we van onze leerlingen zelfstandige leerlingen te maken.

3.1 Zelfstandig leren

Binnen ons Daltononderwijs ligt er veel nadruk op de zelfstandigheid van de leerlingen. Alles wat een kind zelf kan, moet ook door het kind zelf gedaan worden. Natuurlijk gaan wij er niet vanuit dat leerlingen direct alles al zelfstandig kunnen. De mate van zelfstandigheid zal groeien naarmate een leerling langer bij ons op school zit en ouder wordt.

Het zelfstandig leren wordt steeds meer gericht op het leerproces. Het geleerde moet ook toegepast worden in andere situaties of contexten dan waarin het is aangeleerd.

Om zelfstandig leren goed te kunnen realiseren op onze school is een aantal zaken van belang.

De leerlingen...

- kennen de groepsafspraken
- kunnen elkaar helpen zonder voor te zeggen
- weten wat zelfstandig werken is
- weten waar ze de materialen kunnen vinden
- kunnen zelfstandig problemen oplossen
- kunnen zelf hun werk plannen met behulp van de planner (zie hoofdstuk 4.1)
- kunnen goed met het materiaal omgaan
- zijn in staat te werken volgens het principe van de uitgestelde aandacht, weten hoe het stoplicht werkt
- kunnen de benodigde tijd en tijdsduur inschatten van een taak (met hulp van de kleurenklok of timer)
- weten wat ze kunnen doen als een taak af is
- kunnen het gemaakte werk zelf nakijken
- verbeteren zelfstandig gemaakte fouten
- zijn in staat te verwoorden wat hun problemen zijn
- weten aan welke doelen zij werken
- doen zelfstandig wat zij zelfstandig kunnen
- kijken opdrachten zelfstandig na (zie hoofdstuk 4.2)
- zorgen voor hun eigen huiswerk (zie hoofdstuk 4.4)

De leerkracht kan...

- zelfstandig leren aanbieden volgens de leerlijn
- lessituaties voorbereiden waarin zelfstandig werken van leerlingen het uitgangspunt is
- het klaslokaal zodanig inrichten dat de mogelijkheid tot zelfstandig werken daardoor gestimuleerd wordt
- didactische stappenschema's uitwerken om de leerlingen de streefdoelen van zelfstandig werken te laten behalen
- coachingsgesprekken leiden waarin het belang van zelfstandig werken verhelderd en geëvalueerd wordt
- duidelijke en gedifferentieerde instructie geven
- hulpmiddelen hanteren die het zelfstandig werken bevorderen: symbolen voor dagritme, teken voor uitgestelde aandacht (stoplicht), planner, huishoudelijk takenbord, werken met maatjes.

Het materiaal is...

- overzichtelijk opgesteld
- goed bereikbaar voor de leerlingen
- geschikt voor zelfstandig werken
- in voldoende mate aanwezig

De afspraken...

- zijn voor iedereen duidelijk
- worden door de leerlingen als vanzelfsprekend beschouwd
- geven de leerlingen voldoende ruimte voor eigen initiatieven
- geven de leerlingen voldoende ruimte om zelf oplossend bezig te zijn
- zorgen ervoor dat de leerlingen elkaars gedrag positief corrigeren
- stimuleren tot zelfverantwoordelijk gedrag
- worden door de leerkracht, met pedagogisch inzicht, gedifferentieerd toegepast

3.2 Handelingswijzers

Een handelingswijzer is een instrument, dat leerlingen met pictogrammen, foto's en/of tekst duidelijk maakt wat er wordt gevraagd of verlangd. Een soort handleiding, stappenplan om tot een bepaald resultaat te komen.

Wij vinden het belangrijk dat naarmate de leerlingen ouder worden, ze steeds meer loskomen van de middelen. De middelen zijn in onze ogen slechts hamers en spijkers om de doelstelling aan op te hangen.

Voorbeeld: In groep 1/2 wordt bijvoorbeeld gewerkt met een handelingswijzer voor het handen wassen. In de hogere groepen moeten de leerlingen inmiddels in staat zijn om dit zonder handelingswijzer te doen. Daar waar het toch nodig blijkt, zetten we de middelen weer in. Er worden onder andere handelingswijzers gebruikt voor het nakijken, keuzetaken en de schrijfhouding, maar ook voor het kiezen voor instructie.

3.3 Keuzewerk

In de taak is ruimte voor leerlingen om te werken aan eigen leerdoelen. Leerlingen kunnen zelfstandig keuzes maken in de doelen waar zij nog aan willen werken of op welke manier zij aan een doel willen werken.

Vanaf groep 1 hebben de leerlingen de ruimte voor keuzewerk. Het is niet zo dat alleen de leerlingen die klaar zijn met hun werk aan het keuzewerk toekomen. Keuzewerk is voor alle leerlingen bedoeld.

Keuzewerk is...

- Een vast lesstof onderdeel van educatieve aard/activiteit.
- Een activiteit die de leerlingen zelf mogen kiezen, afhankelijk van hun belangstelling.
- Ook binnen het keuzewerk zal ernaar gestreefd worden leerlingen te laten samenwerken.
- Een stukje ontspanning voor de leerling of een stukje verdieping of extra oefenen van de lesstof.

KEUZEWERK OP DALTONSCHOOL KLAVERWEIDE

Het keuzewerk op Daltonschool Klaverweide bestaat uit werk uit de *keuzekast*, *speciaal voor mij-werk* en *keuzetaken*.

Keuzetaken op het keuzebord of my choice

Bij de kleuters en in groep 3 hebben de leerlingen naast hun weektaak ook keuzemogelijkheden bij het plannen. Dit wordt uitgebreid toegelicht in paragraaf 4.1, plannen en de taak. Vanaf groep 4 is my choice onderdeel van de weektaak, waarin verschillende keuzetaken staan.

Keuzekast

In elke groep is een keuzekast aanwezig. In de keuzekast worden leeractiviteiten aangeboden passend bij de leerstof en thema's in de klas. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende werkvormen aansluitend bij de leerdoelen in de klas. Leerlingen kunnen in de bovenbouw meedenken over de invulling van de keuzekast.

Speciaal voor mij-werk

Minimaal twee keer per jaar wordt tijdens het portfoliogesprek door de leerkracht naar de leerbehoefte van de leerling gevraagd. Naar aanleiding hiervan wordt gekeken naar de mogelijkheden om aan deze leervraag tegemoet te komen. De leerling kan dit vinden in zijn speciaal voor jou/mij-bakje en kan met zijn eigen leerdoel aan de slag.

Keuze voor het werken aan eigen leerdoelen

Leerlingen vanaf groep 4 krijgen regelmatig de mogelijkheid om zelf invulling te geven aan de leerdoelen waaraan zij op Snappet willen werken. Zij kiezen voor welk doel ze hun streefniveau willen halen en waar zij aan gaan werken. We vinden het belangrijk dat leerlingen zich eigenaar voelen van de doelen die behaald moeten worden. Door leerlingen inzicht te geven in de te behalen doelen, worden zij hier meer en meer bij betrokken.

4. Vrijheid in gebondenheid/verantwoordelijkheid

Als een leerkracht leerlingen een bepaalde verantwoordelijkheid geeft, geeft hij daarmee ook een bepaalde vrijheid. Binnen Daltononderwijs wordt gesproken over *vrijheid in gebondenheid*. De leerling heeft vrijheid, maar dient wel verantwoording af te leggen (gebondenheid). In dit hoofdstuk zal een schets gegeven worden van deze vrijheid binnen bepaalde kaders op Daltonschool Klaverweide. De opbouw van deze verantwoordelijkheid is te vinden in de Dalton leerlijn in bijlage 2.

4.1 Plannen en de taak

Leerlingen leren al van jongs af aan op school werken met een taak. Hoe ouder de leerlingen worden, hoe meer verantwoordelijkheid zij binnen de taak krijgen. Dit is terug te zien in de taak van de leerlingen. De groepen 3 tot en met 8 werken met weektaak.com. Groep 3 op papier en vanaf groep 4 digitaal. Voorbeelden van de planners kun je vinden in bijlage 3.

GROEP 1/2

Het planbord in groep 1/2 is een magnetisch bord met belijning. De linkerkant is verdeeld in 3 leerlinggroepen; muizen, konijnen en egels. Deze groepen zijn ingedeeld naar ontwikkelingsniveau. In elke groep worden de werkjes van de week aangegeven. Aan de rechterkant van het bord worden de keuzemogelijkheden aangegeven. De oudste kleuters (egels) maken de eerste helft van het jaar wekelijks drie werkjes van de week. Deze werkjes moeten aan het eind van de week gedaan zijn. Dit worden na de voorjaarsvakantie vier werkjes per week. Voor de middelste (konijnen) en jongste kleuters (muizen) geldt dat ze respectievelijk twee en één werkje(s) hebben per week.

Als de leerlingen op maandag plannen, plaatsen zij een magneet in de kleuren van de dagen waarop ze de werkjes willen gaan doen. Wanneer het werkje klaar is, plakken ze hun werkje af met een smiley. Dit geeft aan hoe het werk gegaan is. Daarna mogen de leerlingen direct op het keuzebord plannen wat zij de rest van het werkmoment willen doen.

Bovenin de hoek van het planbord wordt met behulp van magneetstrookjes extra informatie vermeld, zoals de maand, het seizoen, vakantie, verjaardag, enzovoorts. Dit geeft de orde van de dag of maand aan en wordt dagelijks in de kring besproken. De dagkleur wordt aangegeven met behulp van een knijper.

Er wordt gewerkt via het planbord op de werkmomenten. Dit werkmoment vindt plaats in de ochtend. Iedere kleutergroep begint twee keer per week direct met werken bij de inloop. Op de andere dagen starten de kleuters in de kring of mogen ze materiaal van de tafels of uit de kast kiezen. In de middag is er ook een vrij speelmoment. Hierbij mogen de leerlingen hun werkjes van de week doen, maar ze hoeven niet te kiezen volgens het planbord. Dit zorgt ervoor dat jongste en oudste leerlingen meer met elkaar mengen en van elkaar leren.

GROEP 3

In groep 3 wordt, net als in groep 1/2, gewerkt met een planbord. Dit bord wordt in groep 3 het keuzebord genoemd. Hierop staan verplichte werkjes, oftewel de weektaak.

Naast de weektaak staat het keuzewerk. Dit bestaat bijvoorbeeld uit keuze-opdrachten, zoals lego of een spelletje uit de kast. De keuzekast is altijd een keuzemogelijkheid.

Na de herfstvakantie starten de kinderen in groep 3 met een eigen dagplanner. De leerlingen krijgen steeds meer ruimte om zelf hun taken te plannen.

GROEP 4-7

In groep 4-7 wordt onderscheid gemaakt tussen een dag- en een weektaak. Op de dagtaak staan de vakken taal (vanaf groep 4), rekenen, schrijven en spelling. Op de weektaak staan de overige vakken die de leerlingen zelf mogen plannen. Als de leerlingen digitaal plannen, verschijnt dit automatisch op de geplande dag. We hebben hiervoor gekozen, omdat we gemerkt hebben dat dit leerlingen iets meer overzicht biedt. Vanaf groep 7 kan ervoor worden gekozen om steeds meer taken op de weektaak te zetten, zodat de leerlingen meer verantwoordelijkheid en zelfstandigheid krijgen in het plannen. Per groep wordt bekeken of de groep dit aankan. Bij een nieuw leerdoel of als de leerkracht het nodig acht, staat dat de leerlingen moeten wachten op instructie. Voor de andere taken mag een leerling zelf de keuze maken voor de instructie. We vinden het belangrijk om leerlingen ook te leren hoe ze deze keuze moeten maken en hen hierin te begeleiden. Hiervoor hebben wij een handelingswijzer ontwikkeld.

Binnen weektaak.com wordt per vak gewerkt met verschillende niveaus. Er wordt gebruik gemaakt van een minimum-, basis- en plusaanbod per vak. Daarnaast wordt de leerstof voor leerlingen die dat aankunnen compact aangeboden. Dit is het Levelwerkaanbod. Per vak kan samen met leerlingen afgesproken worden welk aanbod voor hem noodzakelijk is. Een leerling kan hierdoor per vak werken op zijn eigen niveau in hoeveelheid en aanbod. Uitgangspunt is dat de taak haalbaar is voor elke leerling.

GROEP 8

In groep 8 worden alle vakken die leerlingen zelf kunnen plannen op de weektaak weergegeven. Aan het begin van de week plannen zij dit zelfstandig in. Vakken waar een vaste instructie voor alle leerlingen van is, worden van te voren gepland door de leerkracht. Bij een keuze-instructie staat bij het vak aangegeven wanneer de instructie is.

4.2 Eigenaarschap in de taak

Eigenaarschap houdt in dat leerlingen leren eigenaar te zijn van hun eigen leren en leerproces. Leerlingen moeten leren dat zij niet voor de juf of meester aan het werk zijn, maar dit voor zichzelf doen. Wanneer leerlingen hieraan toe zijn, is per leerling verschillend. Streven is om leerlingen in de bovenbouw deze houding te hebben aangeleerd.

Als school bieden wij leerlingen handvatten om zich hier bewust van te worden. Voorbeelden hiervan zijn het werken met het portfolio. Leerlingen kiezen bijvoorbeeld zelf waar zij trots op zijn en wat zij willen leren. Dit laat leerlingen al op jonge leeftijd zien dat zij eigenaar zijn van hun eigen proces. Op dit moment zijn we bezig het portfolio verder door te ontwikkelen, waarmee meer eigenaarschap van de leerling wordt verwacht.

Een andere manier om leerlingen hier meer inzicht in te geven is het werken met doelen en deze inzichtelijk te maken. Bij de kleuters wordt dit bijvoorbeeld gedaan met een ladder voor het kunnen maken van een

puzzel met verschillende hoeveelheden puzzelstukjes. In de bovenbouw wordt dit meer toegespitst op wat een leerling aan het eind van het blok moet beheersen en wat hij hiervoor nodig heeft. Belangrijk is om regelmatig gesprekken met leerlingen te voeren om met leerlingen te bespreken wat zij willen leren, hoe we dit gaan aanpakken en te vieren wat zij hebben bereikt.

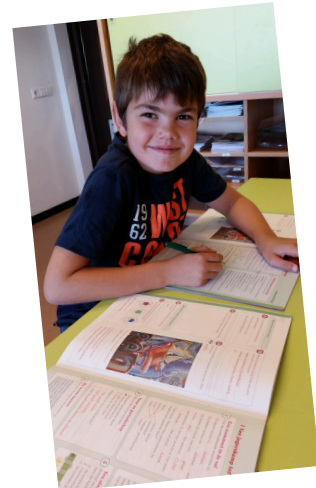
Hoe ouder de leerlingen worden, hoe meer eigen keuzes zij mogen maken in het werk op hun planner. Met de leerlingen wordt besproken wat zij nodig hebben.

4.3 Nakijken en corrigeren

Wij hechten grote waarde aan het corrigeren door de leerlingen zelf. Dit geldt zowel voor opdrachten binnen de taak als opdrachten daarbuiten.

Zelfcorrectie heeft een aantal voordelen. De leerling krijgt meteen feedback op zijn werk en hoeft niet te wachten tot hij het werk pas later terugkrijgt van de leerkracht. Het heeft een duidelijk leereffect, omdat de leerling, als hij een fout ontdekt, zich meteen zal afvragen hoe deze fout kon ontstaan. Het geeft de leerlingen beter inzicht in wat ze zelf kunnen en bij welke zaken ze hulp moeten vragen van de leerkracht.

In groep 1/2 wordt veel gebruikgemaakt van zelfcorrigerend ontwikkelingsmateriaal, de leerling krijgt hierdoor meteen zicht op wat hij/zij goed of fout heeft gedaan.

Vanaf groep 3 mogen de leerlingen vanaf de kerstvakantie bepaalde opdrachten zelf corrigeren. Naarmate de leerlingen ouder worden, is er steeds meer mogelijk. Het streven is om de leerlingen zo veel mogelijk zelf te laten corrigeren. De groepsleerkracht moet dat uiteraard voor de eigen groep steeds opnieuw inschatten. In groep 4 t/m 8 wordt gewerkt met Snappet bij de vakken spelling (gedeeltelijk) en rekenen. Snappet heeft het grote voordeel dat leerlingen directe feedback krijgen op hun gemaakte werk en zo inzicht verwerven in hun ontwikkelpunten. Daarnaast zijn er ook vakken die door de leerlingen zelf worden nagekeken, zoals taal.

Hierbij gelden wel een aantal afspraken:

- Toetsen worden nagekeken door de leerkracht.
- Regelmatig neemt de leerkracht steekproeven en observeert de leerlingen tijdens het werken.
- De leerkracht checkt of de leerling zelfstandig na kan kijken en of de leerling over de benodigde vaardigheden beschikt.

Er kunnen verschillende correctievormen worden gebruikt, zoals nakijken in tweetallen, nakijken door maatjes, nakijken samen met leerkracht, klassikale correctie en nabespreking. Ook is nakijken in tweetallen zonder nakijkboek een mogelijkheid, zodat er sprake is van vergelijken en uitleggen aan elkaar hoe men tot een oplossing is gekomen.

Zelf nakijken vraagt een bepaalde houding van de leerlingen. De leerlingen moeten zich realiseren dat je je werk nakijkt om er iets van te leren. Als leerkracht moeten we de leerlingen deze houding aanleren. De leerkrachten moeten ook leren dat ze hulp of uitleg moeten vragen zodra ze merken dat er sprake is van te veel fouten.

4.4 Werkplekken

Binnen alle groepen is er voor de leerlingen de mogelijkheid te kiezen voor hun eigen werkplek. Bij de kleuters begint dit al. De leerlingen hebben een vaste plek voor de overblijf, maar als de kleuters aan het werk gaan, kiezen zij zelf waar ze gaan werken. Dit kan zijn aan een tafel in de klas, maar ook in een hoek op de gang of in de mediatheek. De gang wordt gedeeld met de andere kleutergroepen. Doordat de leerlingen

in de kleutergroepen al leren werken op de gang, zullen zij beter voorbereid zijn op het werken op de gang in de hogere groepen.

In de groepen 3 t/m 8 heeft iedere leerling een eigen plek in de klas, maar zijn er ook werkplekken in de gangen en in de mediatheek. De leerlingen mogen hier naar eigen inzicht gebruik van maken, indien er plekken beschikbaar zijn. In de bovenbouw zijn meer werkplekken op de gang beschikbaar dan in de onderbouw, omdat deze leerlingen over een grotere mate van zelfstandigheid beschikken.

Op een Daltonschool zal een kind (moeten) wennen aan een zeker ‘werkgeruis’, maar het kan er ook voor kiezen in de school een rustige werkplek te zoeken of een koptelefoon te gebruiken.

Voor het werken op verschillende plekken zijn duidelijke afspraken. Hierdoor leren de leerlingen hoe je het beste kunt werken en rekening met elkaar kunt houden. We geloven dat kinderen kansen moeten krijgen om te laten zien dat ze goed op hun werkplek kunnen werken. Als het even niet lukt, moet een leerling terug naar de klas en heeft hij volgende keer een nieuwe kans. Soms worden over de gang aparte afspraken met leerlingen gemaakt als dit nodig is.

De mediatheek vormt een centrale ontmoetingsplek binnen de school. Leerlingen van alle groepen kunnen er het grootste deel van de week terecht. Soms is de mediatheek een stiltewerkplek, andere keren kun je er juist samenwerken. Dit kun je zien op het rooster van de mediatheek. Leerlingen kunnen hier aan het werk met hun eigen taak, maar soms wordt de mediatheek ook ingericht als werkplaats voor een speciale opdracht. Groepen kunnen de mediatheek dan reserveren voor bijvoorbeeld het maken van een stopmotion filmpje of het volgen van een digitale workshop.

4.5 Huishoudelijke taken

Onze school vindt het belangrijk dat leerlingen verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen klas, school en omgeving. Daarom werken we binnen de school met huishoudelijke taken. Hoe ouder de leerling wordt, hoe groter de verantwoordelijkheid van de taak ook wordt.

In de kleuterbouw wordt er gewerkt met daghulpjes. Daarnaast zijn er ook diverse taken op de klusjeslijst die twee leerlingen gedurende een week op zich nemen.

Groep 1 t/m 8 werkt met een takenbord waar alle klusjes op vermeld staan en door welke leerlingen ze uitgevoerd moeten worden.

Voorbeelden van taken zijn: kasten netjes houden, tassen uitdelen, het bord schoonmaken, kapstok controleren, de was ophalen en vouwen en vloer vegen. In de bovenbouw komen ook taken als post halen, kopiëren en papierbakken legen aan de orde.

4.6 Huiswerk

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leerproces. Dit leerproces vindt niet alleen op school, maar ook thuis plaats. Vanaf groep 4 wordt daarom structureel gestart met het meegeven van huiswerk. In de hogere groepen wordt het huiswerk uitgebreid naar

maakwerk en leerwerk en staat aangegeven in een huiswerkrooster. Ouders spelen bij het huiswerk een ondersteunende rol. Leerlingen hebben zelf de verantwoordelijkheid het huiswerk op tijd in te leveren.

4.7 Leerlingenraad

Als school vinden we het belangrijk om de mening en visie van leerlingen mee te nemen in onze schoolorganisatie. De leerlingenraad behartigt de belangen van de leerlingen bij ons op school en richt zich onder andere op de sfeer op school, de kwaliteit van onderwijs en de organisatie van evenementen. De leerlingenraad heeft een adviserende functie. Leerlingen van groep 5 t/m 8 nemen voor een periode van maximaal twee jaar zitting in de leerlingenraad. Leerlingen kunnen zich aan het begin van het schooljaar kandidaat stellen. In de klas vertellen ze waarom zij gekozen moeten worden voor de leerlingenraad, waarna een stemming volgt. Op deze manier wordt een 'democratie' in het klein nagebootst. Leerlingen in de leerlingenraad vertegenwoordigen de stem van hun klasgenoten.

Daarnaast heeft de leerlingenraad de verantwoordelijkheid voor bijvoorbeeld de invulling van de laatste vrijdag van sommige vakanties. De kinderen inventariseren in hun klas tijdens de klassenvergadering wat voor ideeën er zijn, waarna er in de leerlingenraad gestemd zal worden. De leerlingenraad organiseert deze activiteit helemaal zelfstandig.

Ook wordt er sinds dit schooljaar drie keer per jaar een Daltonraad georganiseerd, waarin het over nieuwe Daltonontwikkelingen op school gaat. Leerlingen worden gevraagd naar hun mening, wat meegenomen wordt in de Dalton werkgroep. Zo heeft de leerlingenraad meegedacht in het maken van een keuze voor een nieuw leerlingvolgsysteem.

De leerlingenraad heeft zich als doel gesteld vaker rondleidingen voor ouders of leerkrachten van andere scholen te verzorgen. Zij verzorgen rondleidingen aan Pabostudenten en bij open dagen.

Wat is de leerlingenraad?

De leerlingenraad vergadert zes keer per jaar op maandag. De leerlingenraad bestaat uit twaalf leerlingen uit groep 5, 6, 7 en 8. De leerlingenraad wordt gekozen door middel van een stemming. De kinderen geven dan een soort presentatie voor de klas en de klas stemt dan. Degene met de meeste stemmen zit dan in de leerlingenraad. Omdat er natuurlijk van elke klas van de bovenbouw iemand in de leerlingenraad zit, kan iedereen zijn eigen klas op de hoogte houden. We mogen voor elke vakantie een activiteit verzinnen. Daar vergaderen we dan over en we kiezen iets leuks uit. Dat moeten we dan ook helemaal zelf organiseren. We hebben allemaal verschillende taakjes, zoals de voorzitter: die houdt de orde en leest de agenda voor. De brievenbuskinderen legen de brievenbus. Er zijn ook kinderen die koekjes en limo brengen en zo hebben we nog veel meer taakjes.

Door: Lisa Lamboo (oud-voorzitter 8A)

Leerlingen in de leerlingenraad:

Sep (voorzitter), Bram (vice-voorzitter), Liselot (notulist),
Fayenne (tijdbewaker), Dani (penningmeester),
Kris en Floortje (boodschappers), Feline en Lotte (brievenbus),
Luc en Siem (catering)

4.8 Klassenvergadering

In de groepen 5 tot en met 8 houden we ongeveer eens in de twee weken een klassenvergadering. In een klassenvergadering worden zaken vanuit de leerlingenraad besproken, maar is ook ruimte om punten te bespreken die spelen in de groep. Dit wordt geïnterviewd met hulp van een brievenbus. Zo worden leerlingen eigenaar van het speel-, leer- en werkklimaat in de groep. Er wordt gewerkt met de taken van (voorzitter,) notulist en tijdbewaker. Zaken die voor de hele school gelden, worden weer doorgespeeld naar de leerlingenraad.

Annabella vertelt over de klassenvergadering

Een klassenvergadering is heel handig, omdat je dan kan bespreken over de dingen die niet zo goed gaan, omdat er bijvoorbeeld wordt gepest, dan kunnen we er over praten en dan weten we waarom diegene dat doet en dan kunnen we zorgen dat het stopt. En het zorgt ervoor dat we een goede sfeer in de klas houden. En het vervelende is dat soms, dan hebben we iets besproken en dan de volgende week gebeurt het weer en dan moeten we dezelfde dingen weer bespreken en dat kan best irritant zijn. Wij leiden de klassenvergadering met twee mensen de voorzitter en de notulist, die bespreken de puntjes van vorige week en deze week, zo kunnen we kijken of alles van vorige week goed is en het niet meer gebeurt. Dus wij nemen veel zelfstandigheid op ons.

5. Samenwerken

Samenwerken speelt binnen Daltonschool Klaverweide een belangrijke rol. Dat leerlingen dit kunnen, is niet altijd vanzelfsprekend. Daarom wordt er op school gewerkt met een leerlijn samenwerkend leren. Deze is verwerkt in de Dalton leerlijn en is te vinden in bijlage 2.

5.1 Samen werken en samenwerkend leren

Er is een verschil tussen samenwerken en samen werken. Onder *samen werken* verstaan we dat leerlingen weliswaar individueel aan een opdracht werken, maar dat ze wel rekening met elkaar houden en elkaar helpen. Kort gezegd: ze zitten bij elkaar en werken samen en ieder dient zelf met een resultaat te komen. Rekening houden met elkaar betekent dat je je verantwoordelijk voelt voor je medeleerlingen en voor de sfeer in de groep en de school als geheel. Leerlingen moeten het normaal vinden dat je elkaar helpt.

Het is ook heel gewoon dat je af en toe eens hulp vraagt. De leerlingen die hier moeite mee hebben worden begeleid door de leerkrachten. Tijdens het zelfstandig werken stelt de leerkracht zich terughoudend op tegenover de gebeurtenissen in de groep. Ook problemen in de sociale sfeer moeten de leerlingen in eerste instantie proberen zelfstandig op te lossen of door hulp bij elkaar te zoeken. Met de sociaal-emotionele methode KWINK krijgen de leerlingen hier handvatten voor.

Onder *samenwerken* verstaan we samen aan een opdracht werken, waarbij van iedere leerling eenzelfde mate van betrokkenheid, verantwoordelijkheid en inzet wordt verwacht, aangezien de samenwerking tot één resultaat moet leiden.

Echt goed samenwerken leer je niet zomaar, hier moet in de schoolloopbaan van een kind veelvuldig en op structurele wijze aandacht aan worden besteed. Op Daltonschool Klaverweide doen we dit door geregeld coöperatieve werkvormen en samenwerkingsopdrachten aan te bieden.

In de onderbouw wordt gewerkt met maatjes om leerlingen te laten wennen aan het samenwerken met verschillende soorten leerlingen. In de bovenbouw mogen leerlingen met hulp van de leerkracht steeds meer zelf kiezen met wie ze samenwerken. De leerlingen werken regelmatig met een ander aan een bepaalde opdracht of keuzewerk. De leerlingen wisselen regelmatig van maatje. De leerkracht stelt meestal tweetallen samen, soms kan er ook worden gekozen om groepjes te formeren. Ook leren we verschillende coöperatieve werkvormen aan om vaardigheden voor het kunnen samenwerken aan te leren.

Bij samenwerkend leren houden we rekening met:

- Individuele verantwoordelijkheid
- Directe interactie
- Sociale vaardigheden die hierbij nodig zijn en de beginsituatie hiervan
- Evaluatie van het groepsproces
- Positieve wederzijdse afhankelijkheid
- De grootte van de groep
- De mogelijke rollen voor de groepsleden
- De groepstaak
- Benodigde materialen
- Talenten van leerlingen

5.2 Leerlingen als tutor

Op Daltonschool Klaverweide vinden we het belangrijk dat leerlingen elkaar ondersteunen bij het leren. Eén keer per week wordt er binnen de school in de groepen 3-8 tutor gelezen. De leerlingen van groep 6 krijgen een gerichte training volgens de methode van “Op stap” om tutor te worden en worden na de herfstvakantie gekoppeld aan een aantal leerlingen van groep 3. Het tutor-zijn draagt bij aan de verantwoordelijkheid van de leerlingen. Het is immers een grote verantwoordelijkheid om leerlingen te helpen bij het leren lezen! De leerlingen van de groepen 8 hebben de keuze om tutor te zijn, indien nodig en mogelijk.

5.3 Wereldoriëntatie

Voor wereldoriëntatie werken wij met de methode Naut, Meander en Brandaan. Thema's bestaan uit twee delen: een kennisdeel en een uitdaging. Met de uitdaging worden leerlingen uitgedaagd om de verworven kennis in de praktijk toe te passen. Samenwerkend leren krijgt binnen de uitdaging een belangrijke plaats. Door middel van samenwerken leren leerlingen van elkaar en kunnen zij elkaars kwaliteiten gebruiken.

Voorbeeld uitdaging wereldoriëntatie

Het is het begin van een grote uitdaging: de vakken geschiedenis, aardrijkskunde en natuur worden aan elkaar verbonden. De centrale vraag dit thema is: *Hoe overleef je drie weken op een onbewoond eiland?*

Bij geschiedenis hebben we geleerd over jagers en boeren. Hoe overleefden zij in de natuur en hoe kwamen zij aan eten? Waar sliepen ze en hoe beschermden ze zichzelf? Deze kennis passen leerlingen toe om te bedenken wat hun slaapplek wordt op het eiland. Hoe gaan zij aan eten komen?

Bij natuur leren we over techniek: Hoe worden nieuwe uitvindingen gedaan? Dit proces doorlopen de leerlingen vervolgens zelf als zij zelf uitdagingen voor op hun eigen eiland gaan doen. Ook moeten ze nadenken wat ze hiervoor van huis moeten meenemen.

Tot slot leren we bij aardrijkskunde over plattegronden: Wat is schaal en hoe wordt een plattegrond gemaakt? Uiteindelijk krijgen de leerlingen de opdracht eerst een plattegrond en vervolgens een maquette te maken van hun eigen eiland.

6. Effectiviteit

Tijd, menskracht en middelen effectief gebruiken vinden wij belangrijk op Daltonschool Klaverweide. Dit heeft invloed op de klasseninrichting en de manier van instructie geven. Om dit vorm te geven worden verschillende symbolen op school gebruikt om dit kenbaar te maken aan de leerlingen.

6.1 Klasinrichting

De inrichting van de klassen, het klassenmanagement moet zo zijn dat de leerlingen alle materialen die zij nodig hebben, zelfstandig kunnen pakken, schoonmaken en opruimen.

In de kleutergroepen wordt al met deze vorm van zelfstandigheid begonnen. Alle materialen en kasten zijn voorzien van pictogrammen zodat leerlingen alles zelf kunnen pakken en terugleggen. In de daaropvolgende groepen wordt dit voortgezet. De materialen als potloden, papier, boeken en scharen hebben een duidelijke plek in de klas. In de hogere groepen wordt gewerkt met labels.

Voor het inleveren van het gemaakte werk zijn in elke klas inleverplekken, zoals laadjes of bakjes. Deze plekken zijn duidelijk zichtbaar in de klas. De leerlingen hebben zelf de verantwoordelijkheid om hun werk in te leveren, zodat de leerkracht dit kan nakijken en eventueel registreren.

6.2 Instructie

Om leerlingen de instructie te geven die ze nodig hebben, worden er verschillende instructievormen gehanteerd.

GROEP 1/2

In de kleutergroepen worden verschillende vormen van instructie gehanteerd, namelijk:

- Grote kring:

Basisinstructie voor alle leerlingen in een grote kring.

- Kleine kring:

Leerlingen die extra instructie of verdieping nodig hebben volgen tijdens het werken een instructie in de kleine kring. Dit kan een bepaalde leeftijdsgroep zijn of een groep zijn vanuit een bepaalde instructiebehoefte.

- Keuze-instructie

Op maandag legt de leerkracht de werkjes van de week (weektaak) uit aan de leerlingen. Daarnaast geeft de leerkracht op het planbord aan op welke dagen hij bij een bepaalde hoek aanwezig is om te helpen of om mee te doen in het spel. Als leerlingen extra hulp willen, kunnen ze het werkje op deze dag plannen. Leerlingen worden begeleid om hier op een juiste manier voor te kiezen.

- Talentbegeleiding

Leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong krijgen één keer in de week begeleiding buiten de groep. Hierin worden executieve vaardigheden geoefend door middel het spelen van spelletjes of het maken van opdrachten. De leerlingen krijgen een opdracht mee voor in de klas, waarmee ze gedurende de week aan de slag gaan. Meer hierover is te vinden in paragraaf 6.5.

GROEP 3-8

We hanteren in groep 3 t/m 8 diverse vormen van instructie, namelijk:

- Basisinstructie:

Uitleg van nieuwe lesstof/opdrachten voor alle leerlingen. Bij meer- en hoogbegaafde leerlingen wordt bekeken, al dan niet met hulp van voortoetsen, of zij deze instructie nodig hebben. Mocht een lesonderdeel beheerst zijn, krijgt de leerling uitdagend werk en hoeft het de basisinstructie niet te volgen.

- Keuze-instructie:

Herhaling van bepaalde lesstof. De leerling kiest zelf of hij/zij instructie wil volgen. Voor welke vakken en hoeveel verantwoordelijkheid een leerling hierin krijgt, hangt af van de leeftijd en de mate van verantwoordelijkheid die de leerling aan kan. Dit is te vinden in de Dalton leerlijn in bijlage 2. In de bovenbouw wordt gebruik gemaakt van een handelingswijzer: *Doe ik mee?* Dit geeft leerlingen handvatten bij het kiezen en helpt leerlingen een betere keuze te kunnen maken.

- Verlengde instructie:

Na de basisinstructie krijgt een groepje leerlingen verlengde instructie over de nieuwe stof/opdracht aan de instructietafel. Dit om de fase van begeleidde inoefening te verlengen. Leerlingen kunnen soms ook zelf kiezen voor verlengde instructie en hier initiatief in nemen.

- Individuele instructie:

Na de algehele uitleg krijgt een leerling extra instructie van de leerkracht daar waar het kind moeite heeft of een aparte leerlijn op een bepaald vakgebied volgt. Dit kan ook door de onderwijsassistente worden opgepakt.

- Talentbegeleiding

Leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong of leerlingen die meer begeleiding nodig hebben in de executieve vaardigheden krijgen één keer per week begeleiding. Zij werken aan een project en werken aan de executieve vaardigheden door middel van spelletjes. In de klas gaan zij gedurende de week aan de slag met Levelwerk in de klas. Ook in de klas kunnen zij hier instructie voor krijgen.

- Plusinstructie

Leerlingen die een voorsprong hebben op een bepaald vakgebied, worden daarbij uitgedaagd. Zij zullen niet altijd meedoen met het basisaanbod, maar een aangepast aanbod krijgen. Ook hier krijgen zij op eigen tijd instructie voor.

Op de planner of het bord staat aangegeven op welke moment of in welke volgorde de leerkracht een instructie geeft bij een activiteit of les. Leerlingen zijn zelf eigenaar van het volgen van keuze-instructies en verlengde instructies. Leerkrachten begeleiden de leerlingen in het kiezen voor deze instructie. In coachingsgesprekken met leerlingen wordt besproken of zij hierin goede keuzes hebben gemaakt.

INSTRUCTIETAFEL

In elke groep wordt gebruikgemaakt van een instructietafel. Als er weinig ruimte is aan de instructietafel, dan zorgt de leerkracht ervoor dat door wisseling van plek een instructietafel gecreëerd wordt. Deze tafel wordt gebruikt om in kleine groepen instructies te kunnen geven en hen een werkplek te bieden.

6.3 Uitgestelde aandacht

Uitgestelde aandacht is op Daltonschool Klaverweide een middel om leerlingen te leren eerst zelfstandig tot een oplossing te komen. Leerlingen leren dat, als zij een probleem hebben, zij eerst zelf nadenken of proberen. Als het dan niet lukt, kunnen ze het aan een maatje vragen. Leerkrachten stimuleren leerlingen hiertoe door hen te vragen of zij dit ook hebben gedaan. Uitgestelde aandacht is een basisvoorwaarde om leerlingen instructie op maat te kunnen bieden.

Er zijn momenten tijdens het zelfstandig werken, dat leerlingen de leerkracht niet mogen storen. Dit zorgt ervoor, dat leerlingen gestimuleerd worden zelf tot een oplossing te komen en andere leerlingen om hulp te vragen. Daarnaast geeft het de leerkracht de mogelijkheid om leerlingen meer individuele aandacht te geven.

Om uitgestelde aandacht in de praktijk te kunnen realiseren hebben we op Daltonschool Klaverweide een doorgaande lijn uitgestelde aandacht. Deze is verwerkt in de Dalton doorgaande lijn van onze school. Deze is te vinden in bijlage 2. In de klassen zijn verschillende middelen terug te vinden om uitgestelde aandacht in de praktijk te brengen. Zo wordt tot en met groep 6 gebruik gemaakt van het stoplicht. Groen betekent: je mag de leerkracht en medeleerlingen storen. Oranje betekent: je mag de leerkracht niks vragen, maar je medeleerlingen wel en rood betekent: je bent helemaal zelfstandig aan de slag. Je kunt nu even niks vragen. We verwachten in groep 7 en 8 dat leerlingen deze houding hebben aangeleerd en wordt het stoplicht hier niet meer voor gebruikt.

6.4 Symbolen en hulpmiddelen

Op Daltonschool Klaverweide worden verschillende symbolen en hulpmiddelen gebruikt, om het Daltononderwijs vorm te geven.

DAGKLEUREN

Iedere dag van de week wordt aangegeven met een vaste kleur. Deze kleuren structureren de week voor de leerlingen. Dit helpt hen om te leren plannen. De kleuren hangen in iedere groep aan de muur, zodat de leerling steeds kan zien welke dag het is. Ook binnen weektaak.com zijn deze kleuren zichtbaar.

Elke dag van de week heeft een eigen kleur:

maandag

dinsdag

woensdag

donderdag

vrijdag

SYMBOLEN IN DE PRAKTIJK

Met hulp van verschillende symbolen worden zelfstandigheid en verantwoordelijkheid in de klas georganiseerd. Zo is het stoplicht al besproken, maar daarnaast wordt ook gebruik gemaakt van de stemwijzer en de kleurenklok of timer.

TOILETGEBRUIK

In elke groep is een voorwerp of kaartje, waarmee je kunt laten zien dat je naar het toilet bent.

6.5 Werk op maat

Leerlingen verschillen in leer- en onderwijsbehoeften. Op school proberen we elke leerling 'op maat' te bedienen. Dit geldt zowel voor leerlingen die meer uitleg nodig hebben als leerlingen die de lesstof gemakkelijk oppikken.

LEERLINGEN MET MEER ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Leerlingen die achterblijven in resultaten of het ontwikkelen van (Dalton)vaardigheden proberen we op school extra te ondersteunen. Eerst wordt geprobeerd de leerlingen in de klas de juiste begeleiding te bieden. Op school hebben we verschillende onderwijsassistenten die hierbij ondersteunen. Heeft de leerling meer ondersteuning nodig, is er, altijd in overleg met ouders, meer begeleiding die we kunnen bieden. Zo wordt een onderwijsondersteuner ingeschakeld om met de leerling aan de slag te gaan. De leerlijn wordt voor de leerling, indien nodig, aangepast zodat een leerling niet overvraagd wordt.

MEER- EN HOOGBEGAAFDE LEERLINGEN

Het onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen is op school volop in ontwikkeling. Er is een actieve werkgroep van leerkrachten die ons onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen ontwikkelt en onder de aandacht brengt in het team.

Eén keer per week gaan de leerlingen die dat nodig hebben naar de talentbegeleiding. Zij worden op dit moment begeleid in het ontwikkelen van hun executieve vaardigheden. Ook wordt samen naar het Levelwerk gekeken. We hebben hiervoor verschillende leerkrachten voor de onder-, midden- en bovenbouw, die deze leerlingen één dag per bouw begeleiden.

Leren gaat begaafde leerlingen in de basis gemakkelijk af, ze hoeven er nauwelijks of minder moeite voor te doen. Verrijkingsstof is bedoeld om leerlingen te laten ervaren wat het is om op hun tenen te lopen, te ervaren dat leren niet vanzelf gaat. Dit zorgt ervoor dat ook zij leren wat het is om te leren en ergens voor door te moeten zetten. Ook begaafde leerlingen hebben instructies en begeleiding nodig. Een belangrijk leerpunt voor (hoog)begaafde leerlingen is zelfregulatie (nadenken over het leren en de stappen die iemand moet zetten om kennis te verwerven, leren te leren).

Er wordt projectmatig gewerkt en uitleg gegeven over de leerstof waar ze de komende week mee kunnen werken in de klas. Er wordt ruimte gemaakt op de dag- en weektaak van de leerlingen om met het verdiepende werk aan de slag te gaan. We werken met materiaal dat aansluit op de behoeften van meer- en hoogbegaafde leerlingen zoals Levelwerk. Levelwerk biedt een totaalaanbod van verrijkende activiteiten op meerdere terreinen. Het gaat om meer uitdaging binnen de vakken rekenen, taal en begrijpend lezen. De leerling leert reflecteren op het eigen werken door planmatig na te denken over de te nemen leerstappen, hij wordt op deze wijze producent van zijn eigen leerstof en leerontwikkeling.

De inhoud van Levelwerk bevat een afwisseling in opdrachten met een duidelijke opbouw en structuur.

Bij de invulling wordt rekening gehouden met:

- de wijze waarop intelligente en (hoog)begaafde leerlingen graag leren, met variatie, afwisseling, open en gesloten opdrachten;
- de mogelijkheid voor een eigen creatieve invulling;
- het niveau, de lat ligt hoog en er wordt gestreefd naar ambitie;
- het opdoen van ervaringen in het oefenen van leerstrategieën, het leren leren, discipline en doorzettingsvermogen;
- het versterken van de sociaal en emotionele vaardigheden in een heterogene setting.
- een afwisseling tussen schriftelijk werk en uitdagende puzzels;
- schema voor planning, feedback en rapportage.

In overleg met de leerkrachten en het zorgteam worden leerlingen geselecteerd die voor deze begeleiding in aanmerking komen. Daarbij wordt gekeken naar IEP-resultaten, methodegebonden toetsen, werkhouding en/of onderwijsbehoeften die de leerkrachten hebben gesignaleerd. Tussentijds evalueren wij bovenstaande gegevens en is het mogelijk dat de samenstelling van de groepen gewijzigd wordt.

Een andere manier om hoogbegaafde leerlingen te signaleren is het instrument DHH. Dit staat voor Digitaal Handelingsprotocol Begaafdheid. In de groepen 1, 3 en 5 worden alle leerlingen gescreend met een quickscan om te zien of er leerlingen zijn die prestaties op begaafd niveau kunnen leveren. Wij nemen de quickscan voor de groepen 1, 3 en 5 in februari af.

Voor leerlingen uit andere groepen kan, wanneer er vermoedens van meer- of hoogbegaafdheid bestaan, ook een quickscan worden afgenomen.

Bij sommige leerlingen is een vervolgsignalering nodig. Vanuit DHH worden uitgebreidere signaleringslijsten aan de leerkracht en ouders voorgelegd.

Aan de hand van verzamelde diagnostische gegevens kan de leerkracht vaststellen of de leerling zeer waarschijnlijk tot de groep (hoog)begaafde leerlingen behoort en of er aanpassingen in het leerstofaanbod en/of de begeleiding van de leerling wenselijk zijn. Kanttekening: dit systeem is geen vervangend systeem voor het meten van intelligentie, daarvoor blijft de intelligentietest het instrument.

DHH biedt handreikingen aan de leerkracht voor de juiste begeleiding op onderwijsinhoudelijk gebied en voor het pedagogisch handelen.

Bij (gediagnosticeerde) hoogbegaafde leerlingen wordt afhankelijk van de behoefte van de leerling een (externe) begeleider ingeschakeld, die individueel of in groepjes gerichte begeleiding biedt op het gebied van HB. Daarnaast wordt er onder andere in de klas lesstof voorgetoetst en compact aangeboden en werken deze leerlingen met een aangepaste planner. Daarbij wordt verrijkingsstof aangeboden.

SPECIAAL VOOR JOU

Op Daltonschool Klaverweide heeft iedere leerling een eigen postbakje. In dit postbakje wordt werk gedaan, dat speciaal voor de leerling is geselecteerd door de leerkracht. Dit kan iets zijn, wat de leerling extra moet oefenen of de leerkracht kan de leerling wat juist extra uitdaging bieden. Het kan ook zijn dat de leerkracht bewust inspeelt op de interesses of behoeftes van de leerling, om op die manier de motivatie te vergroten. Speciaal voor jou/mij-werk is vanaf de konijnen bij groep 2 een regulier onderdeel van de weektaak. Doordat we in de midden- en bovenbouw werken met een adaptieve taak, is dit niet altijd aan het speciaal-voor-jou bakje gekoppeld.

DIFFERENTIATIE BINNEN SNAPPET

Binnen Snappet wordt gebruikgemaakt van de differentiatiemogelijkheden. Snappet schaaft de leerlingen in op niveau. Daarnaast werken de leerlingen naar een streefniveau. Vanaf groep 5 wordt dit streefniveau in overleg met de leerlingen in een coachingsgesprek bijgesteld. Dit om het eigenaarschap van de leerlingen te vergroten. Na een korte basisles, gaan leerlingen aan de slag op hun eigen niveau. Op deze manier werken leerlingen naar hun eigen streefniveau toe, waardoor ze het leerdoel op hun eigen streefniveau kunnen behalen.

7. Evaluatie en reflectie

Evaluatie en reflectie spelen een belangrijke rol binnen het onderwijs op Daltonschool Klaverweide. Deze twee begrippen zijn nauw met elkaar verbonden. Evaluatie is beoordelen, reflectie is nadenken en dan ook over de eigen rol en proces. In alle groepen wordt het werk of het leerproces regelmatig geëvalueerd en gereflecteerd: wat ging goed, wat minder goed, waar had dat mee te maken, wat vonden de leerlingen moeilijk of juist gemakkelijk. Dit gebeurt op verschillende manieren: individueel, in een groepje, met de hele groep, aan het eind of tussentijds. Op verschillende momenten evalueren en reflecteren we het leerproces met de leerlingen.

Er is daarbij sprake van zowel product- als procesevaluatie. Productevaluatie gaat vooral over het product: het resultaat en de verzorging ervan. Procesevaluatie kan vooraf, tijdens of na het proces plaatsvinden, waarbij wordt gekeken wat een kind nodig heeft voor het proces, hoe een proces verloopt of hoe een leerling in een proces heeft gewerkt. Het verloop van zelfstandig werken en samenwerken speelt hierbij een belangrijke rol. Was de opdracht goed gepland? Waren er problemen? Ben je met elkaar tot goede oplossingen gekomen?

7.1 Evalueren en reflecteren van de taak

In alle groepen is aandacht voor het evalueren van de taak. Bij de kleuters wordt aangegeven met een smiley op het planbord hoe zij een werkje van de week hebben ervaren. In de groepen 3 t/m 8 wordt een taak achteraf geëvalueerd en vinden er op regelmatige basis reflectiemomenten met leerlingen plaats. Dit kan klassikaal zijn of in teamverband en individueel.

Vanaf groep 5 wordt wekelijks een klassendoel en een individueel doel met de kinderen gesteld. Aan het eind van de week wordt met de kinderen besproken hoe het gegaan is met het doel van de week. Bij het stellen van doelen wordt gekeken naar de Daltondoelen vanuit de doorgaande Daltonlijn (zie bijlage 2).

7.2 Evalueren en reflecteren van gedrag

Regelmatig vinden er ook korte reflectiemomenten plaats met individuele leerlingen, groepjes leerlingen of met de groep. Momenten die hiervoor worden gebruikt, zijn bijvoorbeeld na het buitenspelen. Ook wordt er met de leerlingen gereflecteerd als ze hebben samengewerkt. Het is hierbij van belang dat ze naar hun eigen gedrag leren kijken. Daarnaast leren leerlingen hoe ze andere leerlingen opbouwende feedback kunnen geven.

7.3 Evaluatie- en reflectiemiddelen

PORTFOLIOGESPREKKEN

Met de kinderen voeren we gedurende het schooljaar een aantal gesprekken om het over de voortgang en welbevinden van het kind te spreken. Het schooljaar start met een startgesprek. Bij dit gesprek zijn vanaf groep 1 leerkracht, ouders en de leerling aanwezig. Op deze manier kunnen we elkaar beter leren kennen en met elkaar praten over wat de leerling nodig heeft. Ook bij de vervolggelgesprekken kunnen leerlingen aansluiten.

COACHINGSGESPREKKEN

Daarnaast voert de leerkracht minimaal twee keer per jaar een individueel coachingsgesprek met alle leerlingen. In dit coachingsgesprek komt het welbevinden van de leerling aan de orde, maar ook zaken als werkhouding en gedrag worden besproken. Leerlingen kunnen tijdens dit gesprek ook aangeven waar zij zelf graag aan willen werken. De leerkracht kan hier dan het speciaal-voor-mij-werk op aanpassen. De leerlingen in de bovenbouw bereiden dit gesprek voor met een formulier. De leerkracht stelt in het gesprek aanvullende vragen. Dit gesprek komt in het portfolio terecht, zodat ouders deze ook kunnen inzien. Deze werkwijze wordt dit jaar door de Dalton werkgroep onder de loep genomen.

Leerlingen kunnen in de bovenbouw ook op aanvraag met de leerkracht in gesprek. Zo kan een groepje uit de klas bijvoorbeeld met hulp van de leerkracht bespreken waar het tegenaan loopt. Momenteel zijn we bezig met het opnieuw vormgeven van deze gesprekken. We hopen hiermee meer vanuit de eigen wensen van de leerling het gesprek te gaan voeren en hen wellicht te betrekken bij de oudergesprekken.

REFLECTIEBAK

In iedere klas is een reflectiebak aanwezig met verschillende reflectiemiddelen. Zo hebben de leerkracht en de leerling wat houvast in het stellen van vragen ter evaluatie en reflectie. Voorbeelden van werkvormen zijn een dobbelsteen met reflectievragen of het gooien van een reflectiebal. Deze bak is een middel om het reflecteren vorm te geven. Reflecteren kan ook op andere manieren vorm krijgen binnen de klas.

TEAMGESPREK

In groep 3 en 4 kunnen de leerlingen een teamgesprek aanvragen. In dit gesprek wordt besproken hoe het in het team van de kinderen gaat. Als het bijvoorbeeld met werken wat rumoerig is, kunnen de leerlingen dit bespreekbaar maken en samen naar een oplossing zoeken. We starten na de herfstvakantie met deze gesprekken, zodat de groep voldoende veiligheid voelt zich uit te spreken. Een teamgesprek wordt alleen gevoerd als alle kinderen uit het team aanwezig zijn.

KLASSENVERGADERING

In de klassenvergadering (hoofdstuk 4.8) wordt ook gereflecteerd op hoe het in de klas gaat. Dit proces wordt begeleid door de leerkracht.

7.4 Evalueren met ouders

GESPREKKENCYCLUS

We vinden het belangrijk om ouders te betrekken in het leerproces van de kinderen. Daarom zijn er op regelmatige basis gesprekken met ouders. Naar aanleiding van een studiedag van Peter de Vries is er sinds schooljaar 2023-2024 een nieuwe gesprekkencyclus. Uitgangspunt is dat elke leerling aanwezig is bij het startgesprek. Aan het eind van elk gesprek wordt een vervolgspraak gemaakt. Ouders (en kinderen) spreken we minimaal twee keer per schooljaar.

WMKPO

Eens in de drie jaar wordt het onderwijs uitgebreid geëvalueerd met ouders door middel van een enquête. Aandachtspunten uit deze enquête worden meegenomen naar de Medezeggenschapsraad die advies kan geven in de mogelijke veranderingen. Ouders krijgen door middel van het directieblog een terugkoppeling van deze uitkomsten.

DALTON KIJKMOMENT

Twee keer per jaar krijgen ouders door middel van het Dalton kijkmoment een inkijkje in het Daltononderwijs bij ons op school. Het Dalton kijkmoment wordt door ouders druk bezocht en we krijgen positieve feedback van ouders dat er een mogelijkheid is om in de klas te kijken.

Daarnaast is er tijdens het Dalton kijkmoment de ruimte om feedback te geven op het kijkmoment, maar ook op het Daltononderwijs bij ons op school. Deze feedback wordt meegenomen naar het team om te kijken wat wij hiermee zouden kunnen doen. We vinden het waardevol dat ouders met ons meedenken.

8. Borging

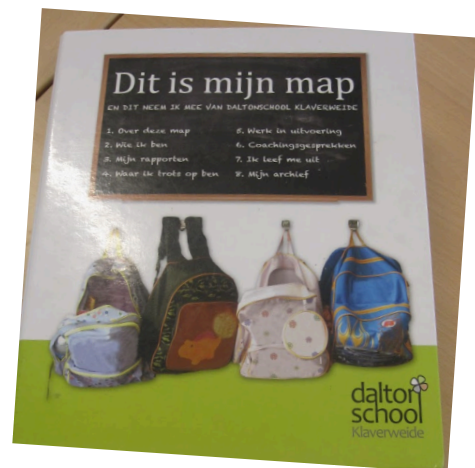
Om goed Daltononderwijs te waarborgen, is het van belang dat afspraken, vorderingen en doelen geborgd worden. Dit doen wij op school op kindniveau, op leerkrachtniveau en op schoolniveau.

8.1 Borging op kindniveau

Op Daltonschool Klaverweide is het portfolio een hulpmiddel om voor de leerlingen te kunnen borgen. Portfolio komt van het woord "portare foglio", wat betekent 'drager van papier'. Feitelijk gezien is het een verzameling werkstukken van een leerling, betreffende één of meer vak- en of ontwikkelingsgebieden, gemaakt in een bepaalde periode. Daltonschool Klaverweide acht het belangrijk dat er wordt gewerkt met een portfolio, zodat leerlingen meer verantwoordelijkheid krijgen in hun eigen leerproces. Dit wordt ook wel eigenaarschap genoemd.

Als school hebben wij ervoor gekozen om dit portfolio in te zetten als werk- en presentatieportfolio. Dit houdt in dat een leerling gemaakt werk zelf selecteert en presenteert. Natuurlijk hanteert de school hierin een opbouw waarin in toenemende mate zelfstandigheid en eigenaarschap van de leerling wordt verwacht.

- Het portfolio gaat drie keer per jaar mee naar huis. Wij verwachten dat ouders het portfolio samen met hun kind doornemen.
- Alle rapporten van het kind blijven de gehele schooltijd zitten in het portfolio. De leerlingen stoppen een groot deel van het werk aan het begin van het schooljaar in het archief, zodat zij weer met een schone lei beginnen.

8.2 Borging op leerkrachtniveau

Alle leerkrachten borgen hun Daltonbeleid binnen de groep via de beschreven visie en werkwijze, die gebundeld wordt in het Daltonhandboek.

De leerkrachten stellen hun persoonlijk ontwikkelplan op dat jaarlijks geëvalueerd wordt met de directie. Tijdens collegiale consultaties en klassenbezoeken worden leerkrachten ondersteund om zich te blijven ontwikkelen op Daltongebied.

Tijdens team- en bouwvergaderingen is er altijd ruimte om Daltononderwerpen te bespreken. De Daltonwerkgroep zit regelmatig bij elkaar en brengt nieuwe ontwikkelingen in in de bouw, zodat leerkrachten hierover in gesprek kunnen. Uiteindelijk zorgt de Daltoncoördinator ervoor dat de doorgaande lijn geborgd blijft en afspraken op papier komen.

8.3 Borging op schoolniveau

Alle documentatie over Daltononderwijs wordt opgeslagen in het schoolplan, jaarplan en het jaarverslag. Deze stukken worden door het bestuur en medezeggenschapsraad bekeken en eventueel ter discussie gesteld.

Alle Daltonafspraken worden opgenomen in het Dalton handboek en de Dalton doorgaande lijn. Hier kunnen leerkrachten alle afspraken terugvinden. Daarnaast heeft elke groep een eigen werkwijzer waar algemene afspraken in worden opgeschreven.

Bijlage 1: Dalton ontwikkelplan (schooljaar 2022-2024)

Dalton ontwikkelplan schooljaar 2024-2025

Actiepunt	Specifiek	To do	Doing	Done	Tijd	Eigenaar	Evaluatie
Gesprekkencyclus	De afspraken omtrent de gesprekkencyclus worden geborgd.			Evaluatie nieuwe gesprekkencyclus Werkwijzer maken Werkwijzer voor akkoord in teamvergadering	2024	Daltoncoördinator IB	
Eigenaarschap vergroten	Het portfolio laat de ontwikkeling van leerlingen zien en wordt een levend document van en door de leerling.	De coachingsgesprekken worden geëvalueerd en waar nodig aangepast. Het keuzewerk wordt onder de loep genomen. Hierin wordt bekeken hoe we kinderen hier eigenaar van kunnen maken. Proeftuin keuzewerk/periodetaak in de bouwen Besluit keuzewerk/periodetaak			2023-2025	Daltonwerkgroep Daltoncoördinator IB directie	

Ouderbetrokkenheid	Ouders zijn betrokken bij het Daltononderwijs en het leerproces van hun kind.	Evaluatie Dalton kijkmoment					
		Brainstormen nieuwe wensen					
		Plan maken					
		Plan uitvoeren					
		Plan evalueren					

Dalton werkgroep: Mirjam (onderbouw), Karine (middenbouw), Jeannette (middenbouw), Saar (bovenbouw)

Vergaderingen:

maandag	14 oktober 2024
donderdag	21 november 2024
maandag	6 januari 2025
donderdag	6 maart 2025
maandag	12 mei 2025

Bijlage 2: Dalton leerlijn Daltonschool Klaverweide

Binnen de school hebben we een Dalton doorgaande lijn voor de verschillende kernwaarden. In het bovenste gedeelte staan de doelen die we binnen die kernwaarde aan het eind van de groepen 2, 4, 6 en 8 willen behalen. In het onderste gedeelte staan de middelen die we gebruiken om deze doelen te behalen.

DOORGAANDE LIJN DALTONSCHOOL KLAVERWEIDE GROEP (1/2)

ZELFSTANDIGHEID	VERANTWOORDELIJKHEID	SAMENWERKEN	EFFECTIVITEIT	EVALUATIE/REFLECTIE
- kan zelfstandig spelen gedurende 30 min - kan de aandacht 20 minuten bij eenzelfde activiteit houden - kan bij het stoplicht op rood de leerkracht niet storen - kent de afspraken van het stoplicht - kent het gebruik van de kleurenklok - kan zelf oplossingen bedenken voor kleine problemen - kan hulp vragen aan een maatje, als juf niet beschikbaar is - kan ontwikkelingsmateriaal zelf nakijken - kan werken met een handelingswijzer - kan in een week 3 werkjes plannen (muizen 1, konijnen 2, egels 3)	- kan zelf kiezen op het planbord welke activiteit/taak er op een dagdeel wordt gedaan - zorgt ervoor dat zijn werkjes van de week aan het eind van de week af zijn - kan zelf bepalen in welke volgorde de taken worden uitgevoerd - luistert naar de uitleg van de leerkracht - kan een werkje kiezen uit de keuzekast - kan in het speciaal voor mij-doel een eigen doel kiezen uit een aanbod van leerdoelen - kan een klusje, passend bij de leeftijd, doen - kan zich op de gang houden aan de gemaakte afspraken - kent de schoolafpraak van de week	- kan samen met iemand een gesprekje voeren - gebruikt een ander zijn naam - laat een ander uitpraten - kan iemand begroeten - vraagt iemand om hulp - weet wie het maatje is - kan afspreken wanneer zij het maatjeswerk gaan doen - kan samen met een maatje een opdracht doen. - heeft eigen inbreng in een samenwerkingsopdracht - weet wie zijn maatje is - kan omgaan met teleurstellingen	- weet bij de inloop wat hij/zij moet doen en kan hiermee aan de slag - weet waar de materialen in de klas te vinden zijn. - kan omgaan met uitgestelde aandacht voor 10 minuten (tijdens de kleine kring) - kan hulp vragen bij een knutselopdracht/ontwikkelingsmateriaal. - kent de dagen van de week en de kleuren hiervoor - weet wanneer hij/zij naar het toilet kan gaan. - kan kiezen welke werkplek geschikt is voor zijn/haar opdracht	Vooraf: - denkt na over materiaal dat nodig is om een taak voldoende te kunnen volbrengen - weet waar hij/zij materiaal kan vinden - kiest waar hij/zij kan werken - kan benoemen wat hij/zij nodig heeft om een taak te kunnen starten - kan benoemen wat hij/zij moet doen. - kan inschatten of hij/zij een opdracht kan uitvoeren - kan aangeven wat hij/zij van een taak vindt, gevoel onder woorden brengen - kan vooraf de juiste vragen stellen Tijdens: - weet hoe hij/zij hulp moet vragen als iets niet lukt. - begrijpt waar hij/zij mee bezig is.

• kan het gemaakte werk zelf afplakken • kan zelf de benodigde spullen pakken • kan zelf de spullen weer schoonmaken en opruimen • kan zich zelfstandig aan- en uitkleden (gym) • kan zelfstandig naar het toilet • zorgt voor persoonlijke hygiëne • kan 'stop, hou op' zeggen en gebruiken	• kan een keuze maken of hij het werkje van de week zelfstandig kan of hulp van de juf nodig heeft • kan bij het Dalton kijkmoment uitleg geven over het werken in de klas	• kan 'stop, hou op' gebruiken • kan de verschillende stemniveaus gebruiken		• kan eventuele problemen oplossen, zelfstandig of met hulp van anderen • denkt na over wat (niet) goed gaat • kan zijn/haar vragen goed verwoorden <u>Na:</u> • kan verwoorden hoe het is gegaan, wat wel en niet goed lukte. • kan zeggen wat hij/zij van een taak vond • kan vertellen wat hij/zij geleerd heeft • kan vertellen wat moeilijk was aan de opdracht • kan vertellen of het doel van de opdracht gehaald is • kan vertellen hoe het samenspelen/samenwerken is gegaan • kan met smileys aangeven hoe de opdracht was.
Planbord: 1-3 werkjes + speciaal voor jou , kleurenklok, stoplicht (rood/groen), handelingswijzers , plaslichtje/ketting, ik kan het al-bord	Planbord, schoolafspraken , keuzekast , speciaal-voor-mij , takenbord , zelfcorrigerend materiaal, werkplekken, foto leerkracht bij werkjes, Dalton kijkmoment	Maatjes, rijmaatje, coöperatieve werkvormenklapper , stemniveau	labels op de kast , stoplicht, dagkleuren, plasketting, inloop, werkplekken , kleine kring, Levelwerk	smileys planbord, reflectiebak , coachingsgesprek , ouder-met-kindgesprek , evalueren klassikaal

DOORGAANDE LIJN DALTONSCHOOL KLAVERWEIDE GROEP (3/)/4

ZELFSTANDIGHEID	VERANTWOORDELIJKHEID	SAMENWERKEN	EFFECTIVITEIT	EVALUATIE/REFLECTIE
- kan zelfstandig werken gedurende 20 min - kan hulp vragen aan een maatje of andere leerling - kent het gebruik van een time timer - weet wanneer hij de leerkracht wat mag/kan vragen. - kan in de dagtaak de volgorde van het werk plannen voor de vakken schrijven, VLL en rekenen (gr. 3) en schrijven, spelling en rekenen (gr.4) - kan op de dagtaak het gemaakte werk afplannen - kan de taken van de weektaak afronden en af plannen - kan hulp vragen en geven - probeert zelf een conflict op te lossen - kan kleine taalopdrachten zelfstandig nakijken en inleveren	- kan op de weektaak zien welke taken er gemaakt moeten worden - kan per dag zelf bepalen in welke volgorde de taken worden gemaakt en deze uitvoeren - kan zorgen dat de weektaak aan het eind van de week af is - groep 4: kan zelf kiezen voor een instructie bij een herhalingsles van spelling en rekenen - weet na het nakijken hoe en of hij fouten moet verbeteren - kan zich op de werkplekken aan de afspraken houden - kan kiezen uit een aanbod van keuzewerk - kan materialen voor eigen gebruik of voor zijn/haar groepje pakken en opruimen - zorgt voor een nette werkplek - kan alleen of samen een klusje doen van het takenbord	- kan een compliment geven en ontvangen - kan zelf een maatje kiezen waarmee hij kan samenwerken - kan samen met een maatje een taak van de dag/weektaak plannen - kan uitleg geven aan een ander en hulp vragen - kan overleggen binnen een samenwerkingsopdracht - kan zeggen dat iemand ergens mee moet stoppen - kan benoemen wat hij/zij niet leuk/prettig vindt - kan zijn/haar excuus aanbieden en deze aanvaarden - kan de ander uit laten praten - kan luisteren naar een ander - kan materialen delen - kan samenwerken met verschillende kinderen - kan samenwerken in een groepje van vier	- weet bij de inloop wat hij/zij moet doen en kan hiermee aan de slag - Kan 15 minuten wachten op uitgestelde aandacht - Kan met hulp zijn/haar laadje opruimen - groep 3: kan hulp vragen bij een taak van de weektaak - groep 4: kan met hulp van het lesdoel zelf kiezen voor een instructie bij een herhalingsles van spelling en rekenen - kan plannen met hulp van de kleuren van de dag - weet wanneer de toilet bezet is - kan een juiste keuze maken op welke werkplek de taak kan worden uitgevoerd - kan werken met uitgestelde aandacht als de leerkracht instructie geeft aan de instructietafel - weet welk niveau hij per vak werkt en welke afspraken gemaakt zijn met de leerkracht	<u>Vooraf:</u> - wil een opdracht/taak gaan maken - bedenkt welk materiaal daarbij nodig is - bepaalt hoeveel tijd eraan gewerkt kan worden - weet wat van hem/haar op een dag verwacht wordt - weet wat het doel is van de les/taak. <u>Tijdens:</u> - weet hoe hij/zij hulp moet vragen - weet dat hij/zij hulp moet vragen als er bij correctie veel fouten zijn <u>Na:</u> - kan het werk nakijken - kan aangeven waarom het samenwerken wel/niet goed gaat. - vertelt wat moeilijk of makkelijk ging. - kan aangeven of en waarom de taak goed is uitgevoerd - kan zijn/haar gevoel over de taak na afloop

	• kent de schoolafspraken en kan zich hieraan houden • kan op het instructiebord zien wat hij gaat leren • kan bij het Dalton kijkmoment uitleg geven over het onderwijs	• kan naar zijn tutor luisteren • kan de verschillende stemniveaus gebruiken		goed onder woorden brengen • kan leerpunten bedenken voor de volgende keer
Planbord: 3 werkjes + speciaal voor jou, planner op papier (v.a. herfstvakantie gr. 3), time timer, stoplicht, handelingswijzers , wc-kaartje	Planbord/ planner , schoolafspraken , nakijktafel , werkplekken , werkplekkaartje , keuzekast , speciaal-voor-mij, takenbord , instructiebord , Dalton kijkmoment	Maatjes, rijmaatje, coöperatieve werkvormenklapper , tutorlezen, stemniveau	labels op de kast, stoplicht, instructiebord, dagkleuren, wc-kaartje, inloop, werkplekken op de gang/werkplekkaartjes , instructietafel, levelwerk , differentiatie bij taal/rekenen/spelling	evaluatie planner, reflectiebak , coachingsgesprek , ouder-met-kindgesprek , evalueren op het instructiebord

DOORGAANDE LIJN DALTONSCHOOL KLAVERWEIDE GROEP (5/6)

ZELFSTANDIGHEID	VERANTWOORDELIJKHEID	SAMENWERKEN	EFFECTIVITEIT	EVALUATIE/REFLECTIE
- kan zelfstandig werken gedurende 40 min - kan andere hulpmiddelen inzetten, om tot een oplossing te komen - weet dat hij aan zijn maatje hulp kan vragen en wanneer de leerkracht langsloopt. Steekt geen vinger op. - heeft een attitude ontwikkeld, waarin hij aangeeft dat hij niet gestoord wil worden of een vraag heeft (v.a. groep 6) - heeft de goede attitude om vragen te stellen en beantwoorden - kan zelfstandig werk nakijken en corrigeren - kan in de dagtaak de volgorde van het werk plannen voor de vakken taal, rekenen, spelling, schrijven - kan een weektaak plannen (v.a. groep 6) (o.a. WO, speciaal	- kan op een weektaak zien welke taken er die week gemaakt moeten worden - kan per week plannen in welke volgorde de taken worden gemaakt - kan uitleggen waarom hij/zij voor een bepaalde planning kiest - kan zelf bepalen of hij/zij meedoet met de instructie van rekenen, taal en spelling bij herhalingslessen. - kan zelfstandig zijn werk nakijken - kan een handige werkplek kiezen en zorgt ervoor dat hij op tijd terug is in de klas - kan zich op de werkplekken aan de gemaakte afspraken houden - bepaalt zelf met wie hij/zij wil werken - tekent het gemaakte werk zelf af op de weektaak en houdt daarmee bij welk werk nog gedaan moet worden - houdt zich aan de schoolafspraken en kan zich hier aan houden - zorgt voor een opgeruimde werkomgeving binnen en buiten het klaslokaal	- kan tips geven aan een ander - kan zijn eigen mening vertellen - kan samen met een maatje meerdere taken doen - kan in een klein groepje een opdracht uitvoeren - kan samenwerken met verschillende groepsgenoten - kan samen met een ander een werkplek kiezen - kan presenteren aan de klas - kan zijn/haar eigen gedrag benoemen - kan vervelend gedrag negeren - kan afspraken/beloften nakomen - kan een andere helpen tot een oplossing/ strategie te komen - kan gedeeltelijk gebruik maken van elkaars kwaliteiten	- weet bij de inloop wat hij/zij moet doen en kan hiermee aan de slag - kan de materialen op de juiste plek vinden en opruimen - Kan omgaan met uitgestelde aandacht - Kan zelfstandig zijn laadje opruimen - Kan met hulp van het lesdoel zelf kiezen voor de instructie bij een herhalingsles van spelling, rekenen en taal - kan plannen met hulp van de kleuren van de dag (groep 6: ook weektaak) - weet wanneer het toilet bezet is - kan een juiste keuze maken op welke werkplek de taak kan worden uitgevoerd - kan werken met uitgestelde aandacht als de leerkracht instructie geeft aan de instructietafel - kan kiezen voor verlengde instructie	Vooraf: - denkt na over de invulling van de tijd die nodig is voor de taak - kan meerdere taken overzien - denk na over de taken die nog komen - weet wat er van hem/haar verwacht wordt - is zich bewust van zijn/haar kwaliteiten - weet wat het doel is van de les - weet hoe hij/zij moet plannen per week - denkt na over de volgorde van de taken - denkt na over de aanpak van de taak Tijdens: - weet waar hij/zij goed in is - kan een planning bijstellen als dat nodig is - kan vooraf en tijdens de opdracht aangeven of hulp nodig is en in welke vorm - kan een oplossing bedenken als het niet goed gaat Na:

voor jou/mij, keuzewerk) • kan op een weektaak het gemaakte werk aftekenen • kan leerstrategieën toepassen • kan kleine conflicten zelf oplossen of naar de leerkracht gaan om hulp te vragen. • kent het gebruik van de huiswerkmap en gebruikt deze ook • kan handelingswijzers gebruiken	• weet in een conflictsituatie hoe hij de situatie moet oplossen • kan zorg dragen voor de klas door het uitvoeren van een klusje • kan zelf een keuze maken voor het volgen van de instructie van taal, rekenen en spelling • kan zelfstandig werk nakijken en verdere acties ondernemen • kan een huiswerkrooster gebruiken • zorgt ervoor dat huiswerk op tijd wordt geleerd/ingeleverd • kan zijn huishoudelijke taak uitvoeren • krijgt verantwoordelijkheid over besluiten in de bovenbouw • kan zijn mening verwoorden in de klassenvergadering • kan bij het Dalton kijkmoment uitleg geven over het onderwijs	• kan iemand helpen zonder voor te zeggen • kan de ander uit laten praten • kan een verschil in mening accepteren • kan hulp vragen aan een ander • kan zelf een maatje kiezen om mee samen te werken • kan samen een klein gekaderd plan maken • kan zijn tutormaatje stimuleren tot lezen (v.a. gr. 6)	• werkt op eigen niveau en kan afspraken maken met de leerkracht wat bij passend is bij de leerling	• bedenkt of hij/zij tevreden is over het product/proces • kan het eigen werk nakijken • kan benoemen wat hij/zij goed en niet goed heeft in de taak en waarom • kan verbeterpunten aangeven • bedenkt zelf extra oefentaak • kan zeggen wat hij/zij geleerd heeft • kan aangeven hoe het geleerde toegepast kan worden in andere situaties • kan inhoudelijk vertellen waarom iets moeilijk, makkelijk o.i.d. gaat/ging • kan aangeven hoe de samenwerking is gegaan • weet wat hij/zij moet doen als gecorrigeerd werk retour komt
Planner (digitaal), time timer, stoplicht,, handelingswijzers, wc-kaartje, nakijktafel, huiswerkmap	Planner, schoolafspraken, nakijktafel, werkplekken, werkplekkaartjes, keuzekast, speciaal-voor-mij, takenbord, instructiebord, huiswerkrooster, klassenvergadering, leerlingenraad, Dalton kijkmoment	rijmaatje, coöperatieve werkvormen klapper, tutorlezen, stemniveau, groepsopdracht, uitdagingen WO	labels op de kast, stoplicht, instructiebord, dagkleuren, wc-kaartje, inloop, werkplekken/werkplekkaartjes, instructietafel, differentiatie in vakken, levelwerk	smileys planner/evaluatie planner, reflectiebak, coachingsgesprek, ouder-met-kindgesprek

DOORGAANDE LIJN DALTONSCHOOL KLAVERWEIDE GROEP (7/8)

ZELFSTANDIGHEID	VERANTWOORDELIJKHEID	SAMENWERKEN	EFFECTIVITEIT	EVALUATIE/REFLECTIE
- kan zelfstandig werken gedurende 60 min - kan geheel zelfstandig een probleem oplossen - kan in de dagtaak de volgorde van het werk plannen voor de vakken taal, rekenen, spelling, schrijven - kan een eigen weektaak indelen en plannen (WO, speciaal voor jou/mij, keuzewerk) - kan anticiperen op problemen die zich voordoen bij de planning - kan op tijd om hulp vragen, en ook geven - kan handelingswijzers gebruiken bij de juiste opdrachten of er zelf een ontwerpen. - heeft een attitude ontwikkeld, waarin hij aangeeft dat hij niet gestoord wil	- kan zelf keuzes maken op welke manier hij een doel wil halen - kan zelf een eigen leerdoel stellen en deze verwerken in de weektaak - bepaalt zelf met hulp van het lesdoel de instructie al dan niet te volgen - neemt eigenaarschap voor zijn eigen leerdoelen en maakt daarin juiste keuzes in de taak - Kan zelfstandig werk nakijken en verdere acties ondernemen - bepaalt zelf of hij/zij wil samenwerken - houdt zelf bij wanneer er huiswerk gemaakt moet worden - zorgt ervoor dat huiswerk op tijd wordt geleerd/ingeleverd - houdt zich aan de schoolafspraken en kan iemand hierop aanspreken - kan meedenken om de keuzekast te vullen - kan zijn huishoudelijke taak uitvoeren en er zelf aan denken - krijgt verantwoordelijkheid over besluiten in de bovenbouw	- kan feedback geven en ontvangen. - kan zijn/haar mening vertellen en onderbouwen - kan naar eigen inzicht samenwerken met maatje - kan samen met anderen taken verdelen - kan samen een plan van aanpak maken - kan met een groepje presenteren aan de klas - kan een ander tips geven om een betere oplossing te formuleren - kan gebruik maken van elkaars kwaliteiten - varieert in maatje en kiest daar zelf voor - weet wanneer de verschillende stemniveaus gebruikt worden en kan zich daarop aanpassen - kan zijn tutormaatje stimuleren tot lezen (v.a. gr. 6) - kan in een groepje de rollen en taken	- weet bij de inloop wat hij/zij moet doen en kan hiermee aan de slag - kan materialen in de klas vinden en opruimen. - ontwikkelt een attitude, waarbij hij zelf kan inschatten of hij de leerkracht om hulp kan vragen of moet wachten. - kan zijn/haar eigen spullen ordenen en opruimen. - kan zelf kiezen voor de instructie bij herhalingslessen met hulp van het lesdoel. - kan de dag- en weektaak plannen met behulp van de kleuren van de dag - weet wanneer het toilet bezet is. - kan werken met uitgestelde aandacht als de leerkracht instructie geeft aan de instructietafel - kan kiezen voor verlengde instructie - weet welk niveau hij per vak werkt en welke	Vooraf: - kan overzien wat er van hem/haar verwacht wordt binnen een taak: materiaal, tijd en doe. - denkt hier van te voren goed over na - kan iets niet maar wil het toch leren, bedenkt wie/wat daarvoor nodig is - weet wat van mij voor de hele week verwacht wordt - kan een weekplanning maken en overzien - kan inschatten of instructie/hulp nodig is Tijdens: - kan evt. dingen bijstellen tijdens een taak - kan iets wat hij/zij wil leren en niet lukt, anders organiseren - is in staat tijdens de uitvoering van de taak kritisch te kijken naar werktempo, concentratie en motivatie

worden of een vraag heeft • heeft de goede attitude om vragen te stellen en beantwoorden • kan zelfstandig werk nakijken en corrigeren • kan kleine conflicten zelf oplossen of naar de leerkracht gaan om hulp te vragen	• kan zijn mening verwoorden in de klassenvergadering • kan de rol van voorzitter, notulist en tijdbewaker in de klassenvergadering vervullen • kan bij het Dalton kijkmoment uitleg geven over het onderwijs	verdelen om een opdracht uit te voeren	afspraken gemaakt zijn met de leerkracht	Na: • bedenkt wat de volgende keer anders moet • bedenkt wat er uiteindelijk geleerd is • kan zeggen wat hij/zij nog wil leren • kan aangeven wat nodig is om het te leren • kan adequaat omgaan met gecorrigeerd werk en de eisen daarvan • aangeven hoe het samenwerken is gegaan. • is in staat het eindproduct kritisch te beoordelen • kan leerpunten voor de volgende taak formuleren
Planner (digitaal), time timer (groep 7), stoplicht (groep 7), handelingswijzers, wc-kaartje, nakijktafel, huiswerkmap	Planner, schoolafspraken, nakijktafel, werkplekken, keuzekast, speciaal-voor-mij, takenbord, instructiebord, huiswerkrooster, leerlingenraad, klassenvergadering, Dalton kijkmoment	rijmaatje, coöperatieve werkvormen klapper, tutorlezen, groepsopdracht, uitdagingen WO	stoplicht (groep 7), instructiebord, kleuren van de dag, wc-kaartje, inloop, instructietafel, differentiatie in vakken, levelwerk	smileys planner/evaluatie planner, reflectiebak, coachingsgesprek, ouder-met-kindgesprek

Bijlage 3: Weektaken Daltonschool Klaverweide

Op Daltonschool Klaverweide wordt in elke groep gewerkt met een weektaak. In deze bijlage zijn voorbeelden van verschillende weektaken bijgevoegd.

Bijlage 3.1: Voorbeeld weektaak groep ½

De jongste leerlingen (muizen) hebben één werkje van de week en de middelste leerlingen (konijnen) hebben twee werkjes van de week.

De oudste leerlingen (egels) hebben drie, en na de kerstvakantie vier, werkjes van de week.

Keuzebord

Bijlage 3.2: Voorbeeld dag- en weektaak groep 3

vanaf de herfstvakantie

Maandag 20 september

 dag 6 14,15	 8,9	 11,12
 Blz 15	 Blok 1.4 les 16 blz: 49,50,51	

Donderdag 23 september

 26,27	 dag 9: 21,22,23	 14,15	 17,18
 blz 18			

Dinsdag 21 september

 20,21	 dag 7: 16,17,18	 10,11	 13,14
 Blok 1.4 les 17 blz 52,53,54,55	 blz 16		

Vrijdag 24 september

 28,29	 Dag 10: 24,25	 16	 19,20
 blz 19			

Woensdag 22 september

 22,23,24,25	 dag 8 19,20	 12,13	 15,16
 blz 17			

Bijlage 3.3: Voorbeeld weektaak groep 5-7

Groep 4-8 werken ook met weektaak.com. De leerlingen plannen hun weektaak digitaal met hulp van hun Chromebook.

Groep 4-7:

Woensdag 22 september				
		Les	Taak	Doel
☐	 	 08.45	Taal	Woordenschattoets thema 1
☐		 09.15	Rekenen	les 18 & 20+ Ik kan geldmunten tellen en ermee betalen.
☐		 10.50	Spelling	les 15 Ik kan woorden met aai/ooi/oei goed spellen.
☐		 11.20	Schrijven	blz. 8 (helft) Ik kan de u, ij, i en j mooi schrijven

voorbeeld van een digitale weektaak

Woensdag 22 september				
		Les	Taak	Doel
☐	 	 08.45	Taal	Woordenschattoets thema 1
☐		 09.15	Rekenen	20+ van les 18 Ik kan geldmunten tellen en ermee betalen.
☐		 10.50	Spelling	les 15: 4 t/m 9 Ik kan woorden met aai/ooi/oei goed spellen.
☐		 11.20	Schrijven	blz. 8 (helft) Ik kan de u, ij, i en j mooi schrijven

voorbeeld van een digitale dagtaak van een Levelwerker

Zelf inplannen

Les	Taak	Doel	Wanneer?
 Automatiseren	15 minuten tafels oefenen		ma di wo do vr
 Keuzekast	15 min. keuzekast (alleen/samen)		ma di wo do vr
 Rekenen	10 werkpakketten		ma di wo do vr
 Speciaal voor jou	automatiseren les 4: opdr. 3+4		ma di wo do vr
 Speciaal voor jou	automatiseren les 4: opdr. 1+2		ma di wo do vr
 Spelling	20 werkpakketten		ma di wo do vr
 Technisch Lezen	Oefenen blz. pravoolezen		ma di wo do vr
 Technisch Lezen	oefenen blz. pravoolezen		ma di wo do vr

voorbeeld van een weektaak: Als leerlingen iets plannen op een bepaalde dag, verschijnt het automatisch op de dagtaak.

My choice		
	Les	Taak
☐	Lezen	15 min. lezen in je kijkboek
☐	Tekenen	Waterverftekening afmaken
☐	Tekenen	Droppie striptekening
☐	Mediatheek	15 min. in de mediatheek
☐	Rekenen	15 min. tafels oefenen
☐	Techniek	15 min. bouwen met de lego

voorbeeld van my choice

Hoe was de week?

Wat is je doel voor deze week?

goed mijn dagtaak afplannen

Hoe ging het?

☐ ☐ ☐

Doel van de klas: Ik kies een goede werkplek. Hoe is het gegaan?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

reflecteren op de planner

Groep 8 (plant de gehele week zelf in):

Zelf inplannen							
Les	Taak	Doel	Wanneer?				
 Aardrijkskunde	Thema 6, Les 3		ma	di	wo	do	vr
 Engels	Unit A: L3 en L4		ma	di	wo	do	vr
 Geschiedenis	Thema 6, Les 3		ma	di	wo	do	vr
 Levelwerk	Juf Judith + werken in de klas aan levelwerk.		ma	di	wo	do	vr
 Natuur	Thema 6, Les 3		ma	di	wo	do	vr
 Rekenen	Blok 1, week 3, L11	✓ Ik kan eenvoudige breuken omzetten in percentages.	ma	di	wo	do	vr
 Rekenen	Blok 1, week 3, L12	✓ Ik kan breuken vereenvoudigen door de teller en de noemer te vermenigvuldigen.	ma	di	wo	do	vr
 Rekenen	Blok 1, week 3, L13	Ik kan verhoudingen schrijven als een percentage.	ma	di	wo	do	vr
 Rekenen	Blok 1, week 3, L14	Ik kan de breuk delen door een heel getal, door de breuk anders op te schrijven.	ma	di	wo	do	vr
 Taal	T2 W4 Les 15 (Instructie: ma)	Woordenschat	ma	di	wo	do	vr
 Taal	T2 W4 Les 16 (Instructie: di)		ma	di	wo	do	vr
 Taal	T2 W4 Les 17 (Instructie: woe)		ma	di	wo	do	vr
 Taal	(Instructie: do)		ma	di	wo	do	vr